

ΚΛΑΣΣΙΚΑ

Εικονογραφημένα

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

N° 60
B'

ΔΡΧ 5

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ
ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Βρισκόμαστε στα μέσα του 15ου αιώνα μ.Χ. 'Η Βυζαντινή αυτοκρατορία, που είχε γεμίσει με φως τον μεσαίωνα της Ευρώπης, γέρνει τώρα στη δύση της. 'Επί χίλια χρόνια στάθηκε τ' άκατάλυτο φράγμα που πάνω του έσπασαν τα κύματα των βαρβάρων, ή κοιτίδα ενός μεγάλου πολιτισμού.

Μά τώρα σημαίνει το τέλος: 'Η Βυζαντινή αυτοκρατορία δεν είναι πιά παρά μία πολιτεία και λίγα κάστρα τριγύρω της... Μία γωνίτσα της Θράκης. Λίγα νησιά στο Αιγαίο και ή Πελοπόννησος, με το δεσποτάτο του Μυστρά, αναγνωρίζουν ακόμα την κυριαρχία της. Μά είναι πολύ μακρινά και πολύ εξασθενημένα τα ίδια για να μπορούν να της στείλουν ενισχύσεις. Και αντίκρυ, και γύρω σ' εκείνο το τρίγωνο της Θράκης, στέκεται πανίσχυρο το 'Ισλάμ. Οι 'Οθωμανοί είναι ό πιο τρομερός από τους έχθρους που απείλησαν ποτέ το Βυζάντιο.

Με τον φανατισμό μιας θρησκείας, που αναθέτει στο ξίφος την επικράτηση των άρχων της, είναι πιά κυρίαρχοι σ' όλη την 'Ασία. 'Η 'Αδριανούπολη κι' ή Θεσσαλονίκη έχουν υποκύψει κι' αυτές...

Στην Κωνσταντινούπολη βασιλεύει ή δυναστεία των Παλαιολόγων, που προσπαθεί να κρατήσει με κάθε θυσία αυτό το διαμάντι της γης. 'Ο πρωτελευταίος αυτοκράτορας, ό 'Ιωάννης Η' Παλαιολόγος, κάνει εκκλήσεις στην Χριστιανική Δύση, πηγαίνει ό ίδιος να ζητήσει βοήθεια, δέχεται στην Φλωρεντία τις παπικές αξιώσεις και υπογράφει την ένωση μ' αντίτιμο υποσχέσεις μόνο κι' ελπίδες. Μά ό λαός δεν την επικυρώνει την ένωση. Δεν μπορεί να δεχθή την ταπείνωση της 'Ορθοδοξίας. 'Ετσι, στην κρίσιμη ώρα, μένει μονάχη μπροστά στο 'Ισλάμ, ή 'Ορθόδοξη Πόλη. 'Η μοιραία στιγμή αναβάλλεται για λίγο. 'Ο σουλτάνος Μουράτ ό Β', είναι σύμμαχος με τον 'Ιωάννη Παλαιολόγο, γιατί τον απαχολούν ταραχές στην 'Ασία. Μά το 1451, ό Μουράτ πεθαίνει κι' αφήνει διάδοχο έναν νέο πολύ φιλόδοξο, τον είκοσιτετράχρονο γιό του, Μωάμεθ. Αυτός θέτει σαν πρωταρχικό του σκοπό την άλωση της «Βασιλίδας των πόλεων», που αναγκάζει την προέλασή του προς την Ευρώπη.

Αντίκρυ στην ύλική δύναμη του Μωάμεθ, στέκεται άνοητο ήθικά, το Βυζάντιο. Μά δυστυχώς μόνον ήθικά. 'Ο τελευταίος του αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, άδελφός του 'Ιωάννη, δέχεται την βασιλική κορώνα με την συναίσθηση πως βαδίζει προς την θυσία. 'Ηταν τόσο γενναίος, τόσο συνετός, που αν ανέβαινε στο θρόνο με άλλες συνθήκες ή Πόλη των Κωνσταντινών θα γνώριζε την ίδια αίγλη που είχε γνωρίσει στην βασιλεία των 'Ιουστινιανών και των Φωκάδων. Μά στον τραγικό εκείνο ρήγα έλαχε τοῦτος ό κλήρος: Νά δώσει στην Βασιλεύουσα το υπέροχο τέλος που ταίριαζε στην άσυγκριτη λάμψη της.

'Εκείνη την ώρα τη δειλινή, με τις φλογερές ανταύγειες, θα παρακολουθήσωμε τώρα. Καί ή τραγική πάλη αρχίζει... Ευρώπη και 'Ασία κρατούν την ανάσα τους...

© COPYRIGHT:

ΕΚΔΟΣΕΙΣ: Μ. ΠΕΧΛΙΑΝΙΔΗΣ & ΣΙΑ Α.Ε.

ΕΚΤΥΠΟΥΝΤΑΙ εις τὸ Ἐργοστάσιον Γραφικῶν Τεχνῶν
Μ. ΠΕΧΛΙΑΝΙΔΗΣ & ΣΙΑ Α.Ε. Γραφ. Μιλτιάδου 7-

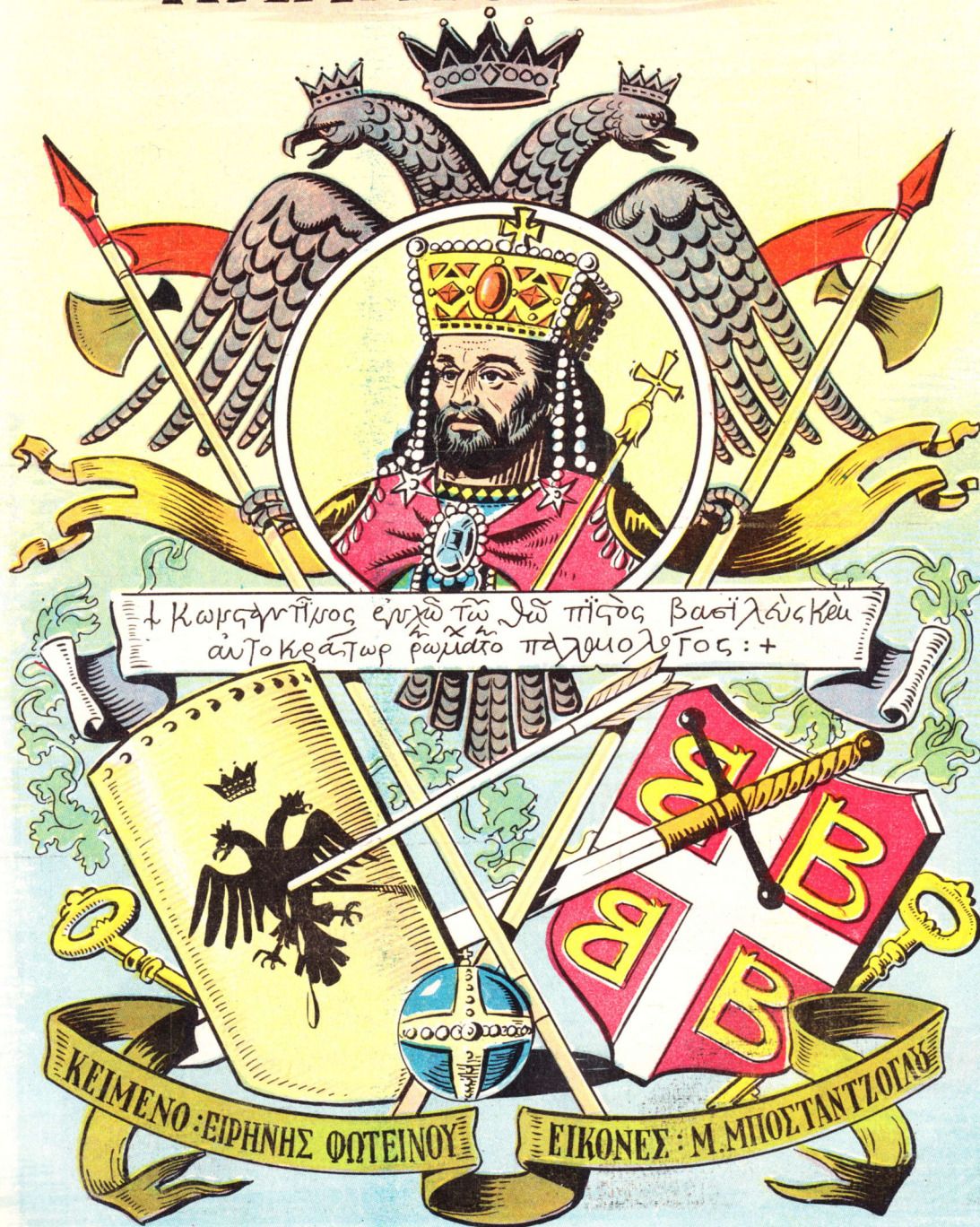
Ἀθήναι

Τὰ «ΚΛΑΣΣΙΚΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ»
κυκλοφοροῦν ἕνα καθε ΤΡΙΤΗ

Τὰ «ΜΙΚΡΑ ΚΛΑΣΣΙΚΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ»
κυκλοφοροῦν ἕνα καθε ΠΕΜΠΤΗ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ: «ΑΤΛΑΝΤΙΣ» ΚΟΡΑΗ 8 — ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ. 222.846

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Καί δέν έβασίλευσε παρά τέσσερα έτη και μήνες τρείς... 'Ακριβώς όσο χρειαζόταν για να δείξη μέσα σε μία άστραπή της 'Ιστορίας, την ψυχή και τό μεγαλειότη τοῦ 'Εθνους προτοῦ βυθισθῇ σ' έναν ὕπνο αἰώνων.

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΡΑΝΤΖΗΣ, Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ, ΣΥΜΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΣΥΝΤΑΣΣΕΙ ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ Σ' ΕΝΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΤΟ 1458.

Μά πώς να τῇ δώση εκείνη τὴν άστραπή ὁ Ιστορικὸς χωρίς να ξεθωριάση τὴν

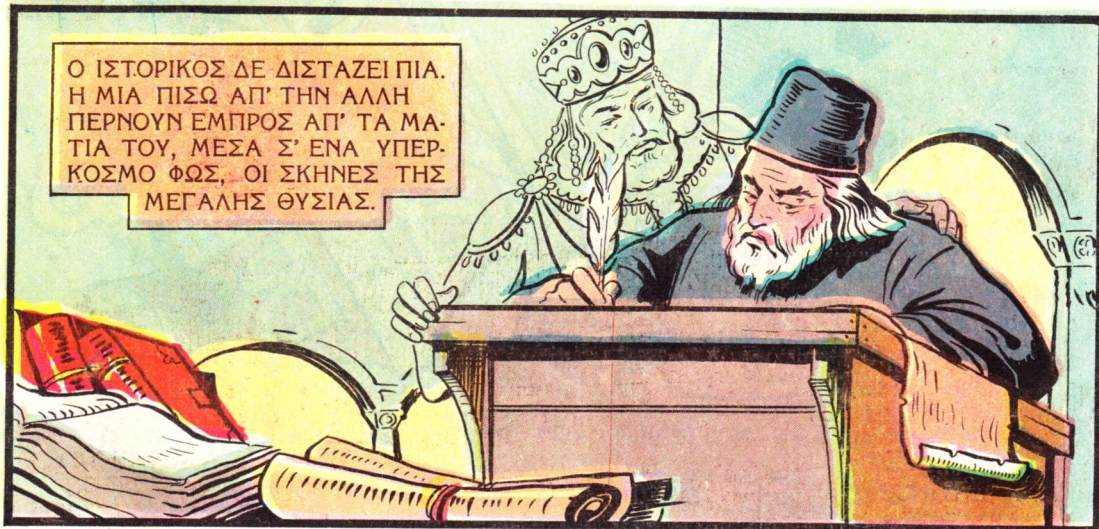
θεία της λάμψη; Πώς να τὰ περιγράψῃ ἢ πέννα μου ὅσα έζησα τότε μαζί του, εκείνα π' αντίκρυσαν τὰ δακρύβρεκτα μάτια μου;

"Ω, έσύ, πού ποτέ ὁ λαός, ὅσο και να τοῦ δείχνουν τόν τάφο σου, δέν πίστεψε τό θάνατό σου.

'Εσύ πού σε μαρμάρωσε με τὴν πίστη και τὴν αγάπη του... 'Εθνομάρτυρα Βασιλέα και Κύριέ μου, έλα να ξαναζήσουμε ὅ,τι έγινε τότες. "Ο,τι δέν πρέπει να ξεχαστῇ απ' τό Γένος.

Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΔΕ ΔΙΣΤΑΖΕΙ ΠΙΑ. Η ΜΙΑ ΠΙΣΩ ΑΠ' ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΠΕΡΝΟΥΝ ΕΜΠΡΟΣ ΑΠ' ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ, ΜΕΣΑ Σ' ΕΝΑ ΥΠΕΡΚΟΣΜΟ ΦΩΣ, ΟΙ ΣΚΗΝΕΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΘΥΣΙΑΣ.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1448. ΜΕΣΑ ΣΤΟ
ΙΕΡΟ ΠΑΛΑΤΙΟ, ΠΑΛΕΥΕΙ ΜΕ
ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ
ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ Η' ΠΑΛΑΙΟΛΟ-
ΓΟΣ.

ΑΦΗΓΗΣΗ

Ἕνα χρυσόβουλλο. Γιά τ' ὄνομα
τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου, ἔ-
να χρυσόβουλλο, μὴν ἀργήτε. Καὶ
νάρθῃ ὁ Πρωτονοτάριος.

Τώρα μπορῶ νὰ πεθάνω ἡσυχος. Ἡ Σύγκλη-
τος θά ἐγκρίνῃ τὴν ἐκλογή μου... Ὅσο καὶ
νὰ παλέψῃ ὁ Δημήτριος, τὸ χρυσόβουλλο τοῦ-
το θά τὸν νικήσῃ. Κι' ἡ χιλιόχρονη ἱστορία,
ἂν εἶναι θέλημα τοῦ Θεοῦ νὰ τελειώσῃ, θά-
χη τὸ ἄξιο τέλος τῆς.

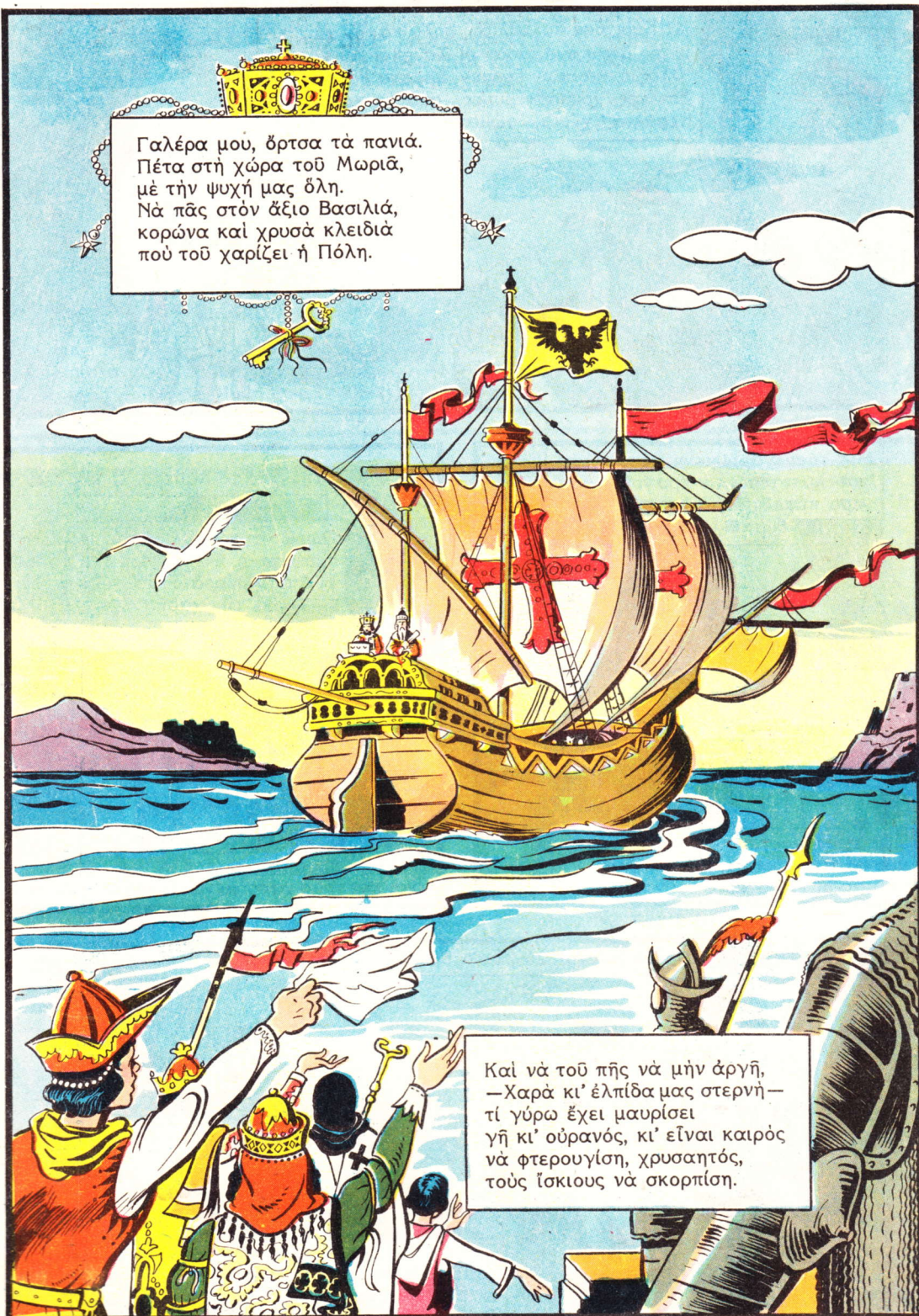
Ἀλέξιε Φιλανθρωπινέ, κάμε γνωστὴ τὴν ἐ-
πιθυμία μου στὸ Συμβούλιο. Ἀς στείλουν
στὸ Δεσποτάτο τοῦ Μυστρά τὸ
Δημήτριο. Ὁ Κωνσταντῖνος
χρειάζεται ἐδῶ. Στὰ χέρια
τοῦ ἀποθέτω τὴν τύχη τῆς
Βασιλεύουσας.

ΕΤΣΙ ΕΚΛΕΙΣΕ Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ,
ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΒΥΖΑΝ-
ΤΙΝΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ. ΠΕΘΑΝΕ 58 ΧΡΟΝΩΝ,
ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΓΟΝΟΥΣ. ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΤΟΥ ΘΡΟΝΟΥ ΗΣΑΝ ΤΩΡΑ ΟΙ ΤΡΙΕΙΣ ΑΔΕΛΦΟΙ ΤΟΥ, Ο
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, Ο ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΙ' Ο ΘΩΜΑΣ. ΜΑ ΕΚΕΙΝΟΣ ΕΙΧΕ ΔΙΑΛΕΞΕΙ ΤΟΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ, ΠΟΥ ΗΞΕΡΕ ΤΟΝ ΑΚΕΡΑΙΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΚΑΙ ΤΗ ΦΛΟΓΕΡΗ ΤΟΥ ΨΥΧΗ.

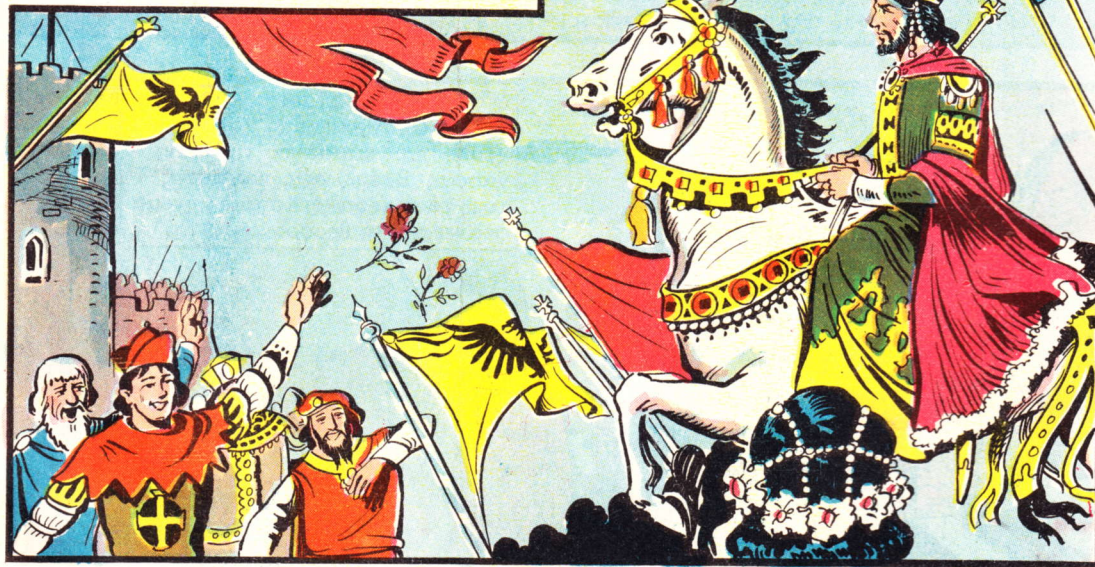

ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΜΕΡΑ ΣΤΟΝ ΕΞΩΣΤΗ ΤΟΥ ΔΕΣΠΟΤΙΚΟΥ, Ο ΑΛΕΞΙΟΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΚΙ' Ο ΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΝ ΣΤΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΙΜΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ.

Μά ο Μουράτ ήταν σύμμαχος με τόν αδελφό μου, τόν 'Ιωάννη. Έχουμε κάμει συνθήκες. Καί τώρα μου λέτε πώς συμφωνεί με τήν έκλογή μου.

Νά τί απόμεινε άπ' τήν τρισένδοξη Αύτοκρατορία. Τήν ύπαιθρο έρημώνουν οί Τουρκοί.

Πόσο θά ζήση; Τό τιγρόπουλο πού άφίνει πίσω του, δέν τοῦ μοι άζει. Δείχνει άπό τώρα τά νύχια του.

ΜΑΡΤΙΟΣ 1449. Η ΒΑΣΙΛΕΥΟΥΣΑ ΥΠΟΔΕΧΕΤΑΙ ΤΟ ΝΕΟΣΤΕΠΤΟ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ. ΚΑΘΩΣ ΑΚΟΥΕΙ ΤΙΣ ΙΑΧΕΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ, Η ΕΛΠΙΔΑ ΠΛΗΜΜΥΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ.

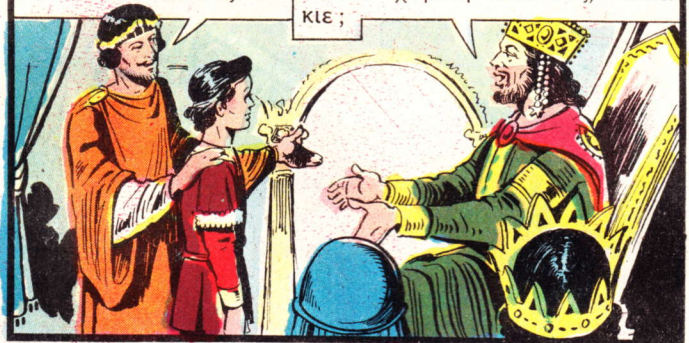
Ἐσὺ θάσαι ὁ πρωτοβεστιάρίος μου, Φραντζῆ. Δὲν θέλω νὰ μὲ ὑπηρετῇ ἄλλος. Πῶς σοῦ φάνηκε ἡ τελετὴ τῆς ὑποδοχῆς;

Ο ΜΕΓΑΣ ΔΟΥΚΑΣ ΛΟΥΚΑΣ ΝΟΤΑΡΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΣΤΟ ΒΑΣΙΛΕΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ.

Ἡ βασιλεία σου τοῦχει
βάλει τὸ λάδι, πρὶν
ἀπὸ δέκα χρόνια. Εἴ-
ναι ὁ Ἰσαάκιος.

Θέλω νὰ μοῦ χάρισης αὐτὸ τὸ
σπαθὶ ποὺ φορεῖς.

Μίλησες σὰν γιὸς τοῦ Λουκά Νο-
ταρά. Χάρισμά σου.

Τί τιμῇ.

Δίνω ἐγγύηση πὼς ὁ γιὸς μου
δὲν θὰ ντροπιάσῃ τὸ
δῶρο τῆς βασι-
λείας σου.

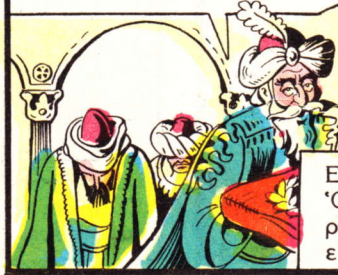

Δέσποτα, πρεσβεία απ' τὸ Σουλτάνο Μουράτ, θέλει νὰ ὑποβάλῃ στὴ βασιλεία σου τὶς εὐχές της.

"Ας ἔρθουν οἱ πρέσβεις.

Ὁ ἀφέντης μου εὐχεται στὴ Βασιλεία σου πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς χρόνους. Ἦταν σύμμαχος μὲ τὸν Αὐτοκράτορα Ἰωάννη καὶ μένει πιστὸς σὲς συνθήκες.

Εὐχαριστῶ τὸ Σουλτάνο Μουράτ. Ὁ πατρικὸς φίλος εἶναι δυὸ φορές φίλος. Ἐλπίζω νὰ ζήσωμε ἐν εἰρήνῃ.

ΜΑ ΔΕΝ ΠΕΡΑΣΕ ΠΟΛΥΣ ΚΑΙΡΟΣ ΚΙ' Ο ΜΟΥΡΑΤ Ο Β' ΠΕΘΑΝΕ. Ο ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΜΩΑΜΕΘ ΠΗΡΕ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΩΝ ΟΣΜΑΝΙΔΩΝ. ΗΤΑΝ ΕΝΑΣ ΦΙΛΟΔΟΞΟΣ ΝΕΟΣ 24 ΧΡΟΝΩΝ.

Καὶ στὴν Ἰσταμποῦλ Πατισάχ.

Ὁ Ἀλλάχ νὰ πολυχρονᾷ τὸ Σουλτάνο.

Εἶναι καιρὸς νὰ προσθέσῃς στὸ βασιλικό σου σαρκί τὸ λαμπρότερο πετράδι τῆς γῆς. Τὸ κλειδί πὺ ἀνοίγει τὶς δυὸ θάλασσες, τὸ γεφύρι πὺ δένει Εὐρώπη καὶ Ἀσία.

Θάρρη κι' ἡ ὥρα της, ἐννοία σας.

ΤΑ ΦΙΛΟΔΟΞΑ ΟΜΩΣ ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΜΩΑΜΕΘ ΔΕ ΜΠΗΚΑΝ ΑΜΕΣΩΣ ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ. ΜΙΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΣΙΑ ΤΟΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ. ΑΝΑΝΕΩΣΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΜΕ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΙ' Ο ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΗΣΥΧΑΣΕ. ΕΤΣΙ Ο ΦΡΑΝΤΖΗΣ ΠΗΓΕ ΝΑ ΓΥΡΕΨΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. Η ΠΙΟ ΟΜΟΡΦΗ ΚΙ' Η ΠΙΟ ΑΞΙΑ ΒΡΕΘΗΚΕ... ΗΤΑΝ ΜΙΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ.

Χαίρε ἡ καλλίστη. Τὴν ἀνοιξὴ θὰ σὲ φέρωμε στὸ Βυζάντιο μὲ βασιλικὴ συνοδεία νὰ φορέσῃς τὸ στέμμα τῆς Ἀγίας Ἑλένης.

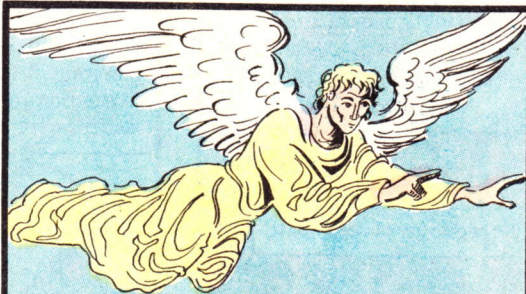
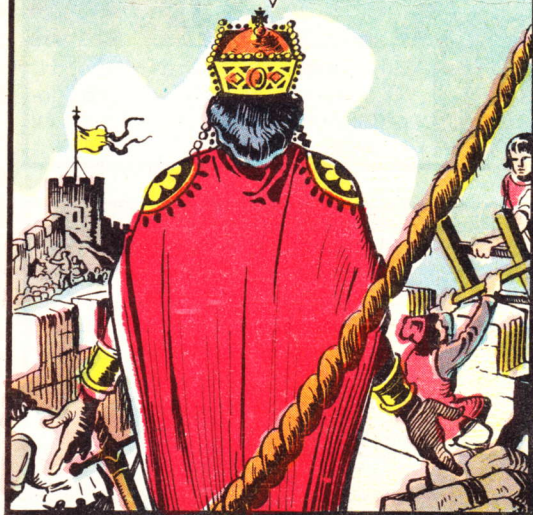

ΜΑ ΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ ΤΟΥ 1453 ΔΕΝ ΤΗΝ ΑΝΑΓΓΕΙΛΑΝ ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΩΝ. ΑΠΑΙΣΙΑ ΟΡΝΙΑ ΜΗΝΟΥΣΑΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΙΔΑ ΠΟΥ ΣΙΜΩΝΕ...

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΕ ΜΕΝΕΙ ΑΡΓΟΣ.
ΕΠΙΣΤΑΤΕΙ Ο ΙΔΙΟΣ
ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ.

"Αγγελος, λέει ο θρύλος, τὰ εἶχε
χαράξει αὐτὰ τὰ τείχη. Πήγαινε
μπροστὰ κι' ἔδειχνε τὸ δρόμο
στὸν "Αγιο Κωνσταντῖνο.

Πολύ προχωρεῖς τρισαύγουστε.
Κλείσαμε κι' ὅλας στὸ σχέδιο ἐφ-
τὰ λόφους.

"Αλλος μ' ὀδηγεῖ
πρωτομάστορα.
Δὲν τὸν βλέπεις;

"Υπέρμαχε στρατηγέ, Σὺ ποὺ νί-
κησες τὸ Χοσρόη καὶ τὸ Χαγάνο,
Σὺ ποὺ συντριψες πάνω σ' αὐ-
τὲς τὶς ἐπάλξεις, "Αβάρους, "Αρα-
βες, Οὐννους, Βούλγαρους, γενοῦ
καὶ τώρα προστάτισά μας.

"Ασχημα νέα πολυσέβαστε Δέ-
σποτα. Ὁ Μωάμεθ πήρε ἀπόφαση
νὰ κτίσῃ φρούριο δίπλα μας, ἀν-
τίκρυ στὸ ἄλλο ποῦ ἔκτισε στὴν
Ἀσία. Χίλιοι οἰκοδόμοι κι' ἄλλοι
τόσοι ἀσβεστοκαμινῖτες εἶναι ἐπὶ
τόπου. Μέρη κουβαλοῦνε ὕλικό.
Πέτρες, ἀσβέστη, ξύλα, σίδερα,
ἄμμο.

"Αρχίζει λοιπὸν τὶς ἐχθροπραξίες.
Ὁ στόλος του κλείνει τὸν Ἑλλήσ-
ποντο ὅταν θελήσῃ. Κι' αὐτὰ τὰ
δύο κάστρα τὸν Εὐξεινο Πόν-
το. Πρέπει νὰ βιαστοῦμε. Νὰ φύ-
γῃ ὁ Φλαντανελλὰς γιὰ τροφές
καὶ πολεμεφόδια, Νοταρᾶ.

Θάπρεπε νά πάρης μαζί σου και τόν 'Ισαάκιο, "Αννα. Είναι τόσο νέος ακόμα.

Είμαι δεκατεσσάρων χρονών. "Αν φύγουν οί νέοι, ποιοί θά πολεμήσουν τούς Τούρκους;

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΠΟΛΛΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ, ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΠΟΥΝ ΤΗΝ ΠΟΛΗ. Η ΑΡΧΟΝΤΟΠΟΥΛΑ ΑΝΝΑ ΝΟΤΑΡΑ ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΦΥΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ.

Μην κλαίς αδερφή. "Οταν διώξω με τόν έχθρό θάρθω με τόν βασιλικό δρόμωνα του Φλαντανελλά νά σε φέρω πίσω. Με παίρνει ναυτόπουλο στο καράβι του.

Ποιός ξέρει αν θά τούς ξαναδω.

Ο Θεός μαζί σου παιδί μου. Καλό ταξίδι.

Τά βλέπεις αυτά Χασάν; Τό ένα είναι δικό του και τ' άλλο δικό σου αν μου τόν φέρης. Καί πές του πώς θά τοῦ δίνω μισθό δεκαπλάσιο καί φαί όσο θέλει.

Θά σου φέρω ὄχι μονάχα τόν πρωτομάστορα, Πατισάχ, μὰ καί τὰ τσιράκια του.

Πάρτα καί φύγε Χασάν. "Ερχεται μαντάτορας από κεῖ. Μή σέ πάρει τὸ μάτι του.

Τό στέλνει στὸν Πατισάχ ὁ ἀφέντης καί Κύριός μου.

Στάσου ἐδῶ καί περίμενε. "Ισως ἔχει ἀπάντηση.

Είπες πως δούλεψες στην 'Αδριανούπολη; Κάνει κι' ο Μωάμεθ κα-
νόνια; Πληρώνει καλά τους έρ-
γάτες;

Τους γεμίζει φλουριά. Κάνει την
τύχη του όποιος πάει εκεί. Και
τρώνε σαν μπέηδες. Νά σ'ας π'ω
φίλοι. "Αν βρ'ω εύκαιρία θά ξανα-
πάω. Ποιός θαρθή μαζί μου;

Τό σπιούνο!
Πάνω του παιδιά.

Τώρα ξέρεις ποιός μ' έστειλε. 'Ε-
τοῦτο πού βλέπεις δέν είναι πα-
ρά μιά μικρή προκαταβολή. 'Εδ'ω
δέν πληρώνουν καλά τή μεγάλη
σου τέχνη. 'Ο Μωάμεθ είναι ά-
πλοχέρης κι' έχει βουνό τά φλου-
ριά.

Δέν τό θέλει ή ψυχή μου να δου-
λέψω μ' άλλοφύλους. Μά τό κά-
τω—κάτω δέν είναι πατρίδα μου
ή Πόλη. 'Εγώ είμαι Ουγγρος.
Πουλ'ω τήν τέχνη μου σ' όποιον
τήν πληρώνει καλύτερα.

Νά με περιμένης
τή νύχτα στή βο-
ρεινή πύλη.

Ντροπή σας. 'Αντί να δουλεύετε,
δέρνεστε; Και τά βάλατε τρεις
μέ ένα;

Είναι σπιούνος άφέντη. Σπέρνει
ζιζάνια στό χυτήριο. Θάνατι Τοῦρ-
κος.

Μήν τους άκούς,
εύγενέστατε.
Πάρε με μαζί σου
και θά σοῦ π'ω
τήν άλήθεια.

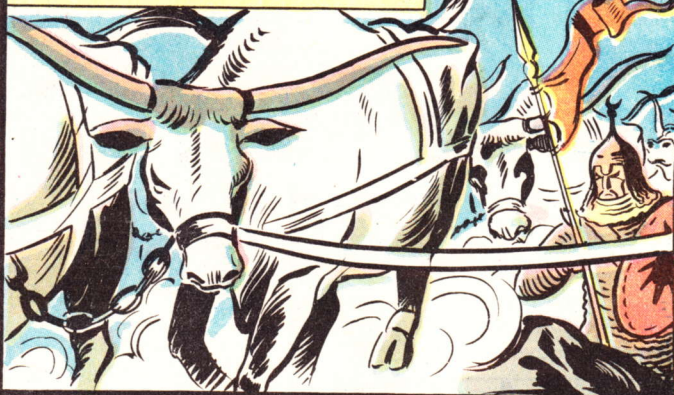
ΜΩΑΜΕΘ ΚΑΙ
ΟΥΡΒΑΝΟΣ ΣΤΗΝ
ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΗ.

Μπορ'ω να φτιάξω
ένα κανόνι τόσο
μεγάλο, πού μάτι
άνθρωπου να μην
τόχη ξαναδη. Και
να πετα τέτοιους
μύδρους πού να κά-
μη σκόνη τά τείχη
τ'ης Βασιλεύουσας.

Γειά σου Ουρβανέ. Φτιάξε το λοι-
πόν τό κανόνι σου. Χέρια και χρή-
ματα δέ θά λείψουν.

ΚΙ' Η ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΥΤΗ ΜΗΧΑ-
ΝΗ, ΤΟ ΤΕΡΑΣ ΤΟ ΤΡΟΜΕΡΟ
ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟ, ΕΓΙΝΕ. ΤΡΕΙΣ
ΜΗΝΕΣ ΧΡΕΙΑΣΤΗΚΕ Ο ΟΥΡ-
ΒΑΝΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΦΤΙΑΣΗ ΤΟ ΚΑ-
ΛΟΥΠΙ ΤΟΥ ΚΑΙ ΝΑ ΧΥΣΗ ΤΟ
ΜΠΡΟΥΝΤΖΟ. ΧΙΛΙΕΣ ΔΙΑΚΟ-
ΣΙΕΣ ΛΙΤΡΕΣ ΖΥΓΙΖΕ Ο ΛΙΘΙ-
ΝΟΣ ΜΥΔΡΟΣ ΠΟΥ ΠΕΤΟΥΣΕ
ΤΟ ΚΑΝΟΝΙ.

ΕΒΔΟΜΗΝΤΑ ΖΕΥΓΑΡΙΑ ΒΩ-
ΔΙΑ ΚΑΙ ΧΙΛΙΟΙ ΑΝΤΡΕΣ ΧΡΕΙΑ-
ΣΤΗΚΑΝ ΓΙΑ ΝΑ ΜΕΤΑΦΕ-
ΡΟΥΝ ΕΚΕΙΝΟ ΤΟ ΚΑΥΧΗΜΑ
ΤΟΥ ΜΩΑΜΕΘ ΑΝΑΜΕΣΑ ΑΠΟ
ΤΟΥΣ ΘΡΑΚΙΚΟΥΣ ΚΑΜΠΟΥΣ,
ΕΞΩ ΑΠ' ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΩΝ.

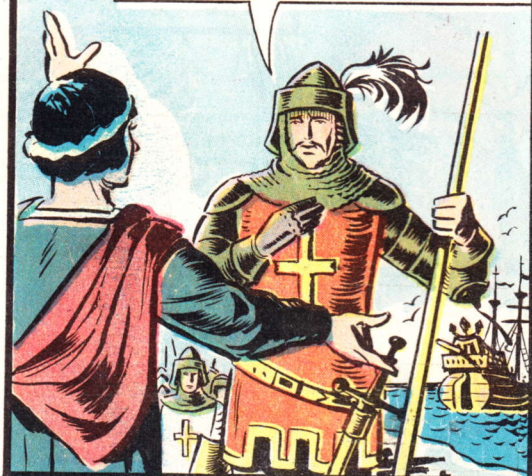
ΩΣΤΟΣΟ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΒΑΣΙ-
ΛΕΥΟΥΣΑ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ ΟΙ
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ. ΟΙ ΑΝΔΡΕΣ
ΟΠΛΙΖΟΝΤΑΙ. ΤΑ ΚΑΡΑΒΙΑ
ΦΕΥΓΟΥΝ ΝΑ ΦΕΡΟΥΝ ΤΡΟΦΕΣ
ΚΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑ ΑΠ' ΤΙΣ ΧΡΙΣΤΙΑ-
ΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ. Ο ΦΛΑΝΤΑΝΕΛ-
ΛΑΣ ΞΕΚΙΝΑ ΜΕ ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟ
ΣΚΑΦΟΣ ΚΑΙ ΤΡΙΑ ΑΛΛΑ
ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΠΛΟΙΑ.

ΣΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΤΟΥ ΒΟΥΚΟΛΕ-
ΟΝΤΑ ΑΠΟΒΙΒΑΖΕΤΑΙ Ο ΙΩΑΝ-
ΝΗΣ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΗΣ ΜΕ 700 Ο-
ΠΛΙΤΕΣ, ΤΟΥΣ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΥΣ
ΣΙΔΕΡΟΦΡΑΚΤΟΥΣ.

Καλῶς ὤρισες Ἰωάννη Ἰουστινιά-
νη. Εἶσαι ὁ μόνος ποῦ ἔτρεξες
στή φωνή μας.

Μαζί σας καί στή ζωή καί στο
θάνατο. Γιὰ τήν πίστη τοῦ Χρι-
στοῦ.

ΤΡΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΑ ΧΡΟΝΙΑ ΚΡΑ-
ΤΗΣΑΝ ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΠΡΟΠΑ-
ΡΑΣΚΕΥΕΣ ΤΟΥ ΜΩΑΜΕΘ. ΚΑΙ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΡΤΙΟ ΤΟΥ 1453,
Ο ΠΟΛΙΟΡΚΗΤΗΣ ΚΙΝΗΣΕ ΑΠ’
ΤΗΝ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΗ ΜΕ ΤΟ
ΠΕΖΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΙΠΠΙΚΟ ΤΟΥ,
ΤΑ ΠΥΡΒΟΛΑ ΚΑΙ Τ’ ΑΛΛΑ
ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΣΥΝΕΡΓΑ, ΓΙΑ ΝΑ
ΔΕΣΗ ΠΙΑ ΤΟΝ ΚΛΟΙΟ ΤΟΥ, Ο-
ΛΟΓΥΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ
«ΒΑΣΙΛΙΔΑΣ». ΜΕΡΕΣ ΕΒΛΕ-
ΠΑΝ ΟΙ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΗΜΕΝΟΙ
ΑΓΡΟΤΕΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΝΑ ΔΙΑ-
ΣΧΙΖΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΡΗΜΟΥΣ ΚΑΜ-
ΠΟΥΣ ΤΩΝ ΑΤΕΛΕΙΩΤΕΣ ΦΑΛΛΑΓ-
ΓΕΣ ΑΠΟ ΠΕΖΟΥΣ ΣΑΡΙΚΟΦΟΡΟΥΣ.
ΚΙ’ ΕΚΕΙΝΗ Η ΦΟΒΕΡΗ ΣΥΝΟ-
ΔΕΙΑ, ΠΟΥ ΕΛΕΓΕΣ ΠΩΣ ΔΕΝ
ΕΙΧΕΤΕΛΟΣ, ΑΠΟΜΕΙΝΕ ΓΙΑ
ΚΑΙΡΟ ΜΙΑ ΑΝΑΜΝΗΣΗ ΘΛΙΒΕΡΗ

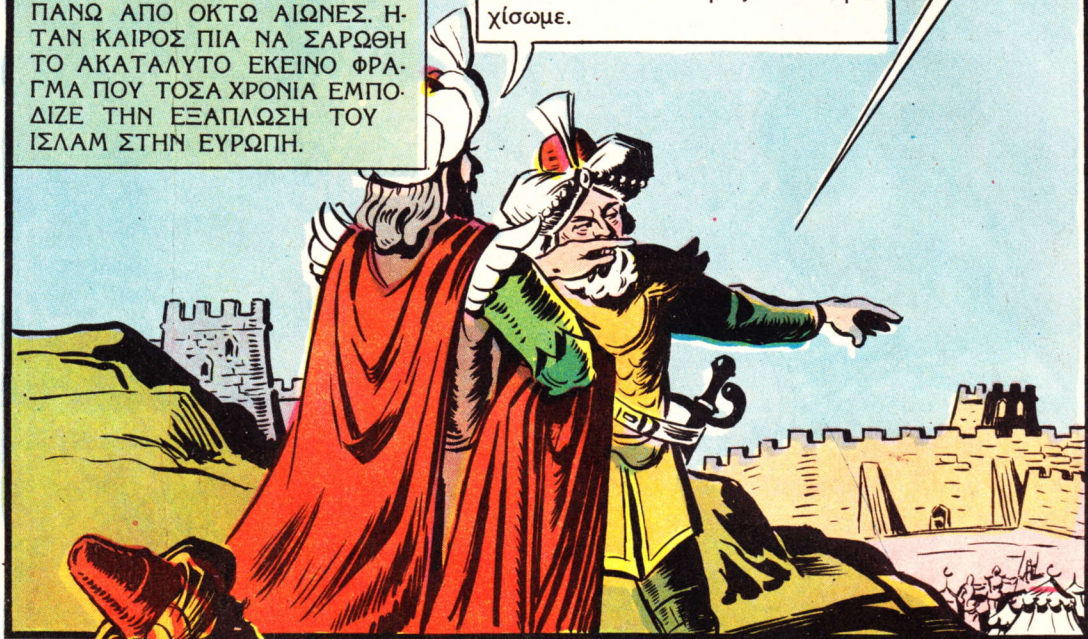
ΣΤΙΣ ΔΥΟ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ ΕΦΤΑΣΑΝ ΠΕΝΤΕ ΜΙΛΙΑ ΚΟΝΤΑ ΣΤΗ ΘΕΟΦΡΟΥΡΗΤΗ ΠΟΛΗ.

Ο ΜΩΑΜΕΘ ΜΕΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΧΩΡΕΙ Σ' ΕΝΑ ΥΨΩΜΑ, ΚΙ' ΕΠΙΘΕΩΡΕΙ ΤΗΝ ΟΧΥΡΩΣΗ ΤΗΣ. Η ΘΥΡΥΛΙΚΗ ΑΥ-

ΤΗ ΠΟΛΗ ΗΤΑΝ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΩΝ ΟΣΜΑΝΙΔΩΝ ΗΓΕΜΟΝΩΝ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΟΚΤΩ ΑΙΩΝΕΣ. ΗΤΑΝ ΚΑΙΡΟΣ ΠΙΑ ΝΑ ΣΑΡΩΘΗ ΤΟ ΑΚΑΤΑΛΥΤΟ ΕΚΕΙΝΟ ΦΡΑΓΜΑ ΠΟΥ ΤΟΣΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΜΠΟΔΙΖΕ ΤΗΝ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ.

"Απαρτα φαίνονται αλήθεια έ-
τουτα τὰ τείχη. Μὰ τὰ κανόνια
μας, πού πρώτη φορά βλέπει δ-
μοια τους ό κόσμος, θά τὰ γκρε-
μίσουν σέ λίγες μέρες.

Τὰ παραλές, Ζαγανός Πασᾶ. Μη-
νες θά μείνουμε έδῶ καρφωμέ-
νοι.... Μὰ εἶναι καιρός ιαᾶ ν' ἄρ-
χίσουμε.

Δόσε μας τή νίκη,
'Αλλάχ.

.... Καί άξίωσε τούς πιστούς σου
αὔριο κιόλας νά κάμουν τή δέη-
σή τους μέσ' τήν πεντάμορφη έκ-
κλησιά τῶν Βυζαντινῶν, πού θά
γίνη τζαμί σου.

ΤΟ ΣΥΝΘΗΜΑ ΕΔΩΚΑΝ ΟΙ ΔΕΡ-
ΒΙΣΗΔΕΣ. ΗΤΑΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ,
ΜΕΡΑ ΙΕΡΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΟΥ-
ΣΟΥΛΜΑΝΟΥΣ. ΟΛΟΣ ΕΚΕΙΝΟΣ
Ο ΣΥΡΦΕΤΟΣ Ο ΠΟΛΥΧΡΩΜΟΣ,
ΕΙΧΕ ΠΕΣΕΙ ΚΑΤΑΧΑΜΑ ΚΑΙ
ΔΕΟΤΑΝ ΝΑ ΕΥΛΟΓΗΣΗ ΤΑ Ο-
ΠΛΑ ΤΟΥΣ Ο ΑΛΛΑΧ.

"Ενας ό Θεός και προφήτης του
ό Μωάμεθ.

ΜΕ ΤΟΥΣ ΗΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΑΛΠΙΓΓΑΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗ ΒΟΗ ΤΩΝ ΤΥΜΠΑΝΩΝ, ΑΡΧΙΣΑΝ ΤΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΩΑΜΕΘ ΝΑ ΠΑΙΡΝΟΥΝ ΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥΣ. ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΔΙΑΚΟΣΙΕΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΤΟΥΣ ΑΝΕΒΑΖΟΥΝ ΟΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΙ, ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΥΠΗΡΕΤΕΣ, ΙΜΑΜΗΔΕΣ, ΔΕΡΒΙΣΑΔΕΣ, ΜΟΛΛΑΔΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ ΑΠΟΛΕΜΟΥΣ, ΠΟΥ ΣΥΝΔΑΥΛΙΖΑΝ ΜΕ ΤΑ ΛΟΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΟ ΦΑΝΑΤΙΣΜΟ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΚΑΙ ΠΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ, ΠΑΙΡΝΑΝΕ ΟΠΛΑ ΚΙ' ΕΚΕΙΝΟΙ.

ΚΑΙ Σ' ΟΛΟΝ ΑΥΤΟ ΤΟ ΣΥΡΦΕΤΟ ΤΙ ΕΙΧΕ Ν' ΑΝΤΙΠΑΡΑΤΑΞΗ Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ; ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΟΣΕΣ ΕΚΚΛΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ ΗΓΕΜΟΝΕΣ, ΕΦΤΑΣΑΝ ΔΥΟ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΒΕΝΕΤΟΙ, ΓΕΝΝΟΥΑΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ... ΟΣΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥΣ, ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΠΑΡΟΥΝ ΟΠΛΑ, ΔΕΝ ΞΕΠΕΡΑΣΑΝΕ ΤΙΣ ΠΕΝΤΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ. ΠΩΣ ΝΑ ΦΡΟΥΡΗΣΗ ΜΕ ΤΟΣΟ ΛΙΓΟΥΣ ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΑΛΞΕΙΣ ΤΟΥΣ, Ο ΜΑΡΤΥΡΙΚΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ;

ΣΤΙΣ 5 ΑΠΡΙΛΙΟΥ Ο ΜΩΑΜΕΘ Ο ΠΟΛΙΟΡΚΗΤΗΣ ΕΣΤΗΣΕ ΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟ ΤΟΥ ΠΑΝΩ Σ' ΕΝΑ ΥΨΩΜΑ, ΑΝΤΙΚΡΥ ΣΤΗΝ ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ, ΠΕΡΙΣΤΟΙΧΙΣΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΦΡΟΥΡΑ ΕΚΛΕΚΤΗ, ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΓΕΝΙΤΣΑΡΟΥΣ. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΟ ΤΟΥ ΕΙΧΕ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ, ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΜΟΝΑΧΑ.

Λουκά Νοταρά, ἐσύ θά φρουρήσῃς τὸ τεῖχος ἀπὸ τὸ Πέτριο ὡς τὴν Πύλῃ τῆς Ἀγίας Θεοδοσίας. Δὲν ἔχω πολλοὺς νὰ σοῦ δώσω. Μονάχα ἑκατὸ καβαλλάρηδες καὶ μισὴ χιλιάδα τοξότες καὶ σφεντονίτες. Μὰ δὲν ἔχετε φόβο μεγάλο ἐκεῖ στὸν Κεράτιο. "Ὅσο γιὰ σένα Φραντζῆ....

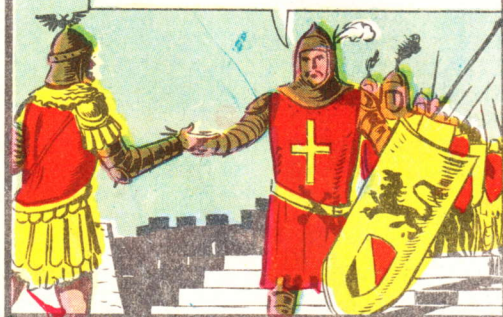
"Ας μὴν ξεχάσῃ ἡ βασιλεία σου πὼς εἶμαστε ἀχώριστοι ἀπὸ παιδιά Κράτησέ με μαζί σου στὴν κρίσιμη αὐτὴ θέση ποὺ διάλεξε.

"Αφοῦ τὸ θέλεις μείνε μαζί μου Φραντζῇ. Δὲν ἔχει σημασία ποὺ θὰ σταθῇ ὁ καθένας μας, φτάνει νὰ εἶναι ἀποφασισμένος νὰ τιμῇ τὴ θέση του.

Καλῶς ὤρισε, φίλε 'Ιουστινιάνη. Σοὺ δίνω τὴ γενικὴ ἀρχιστρατηγία.

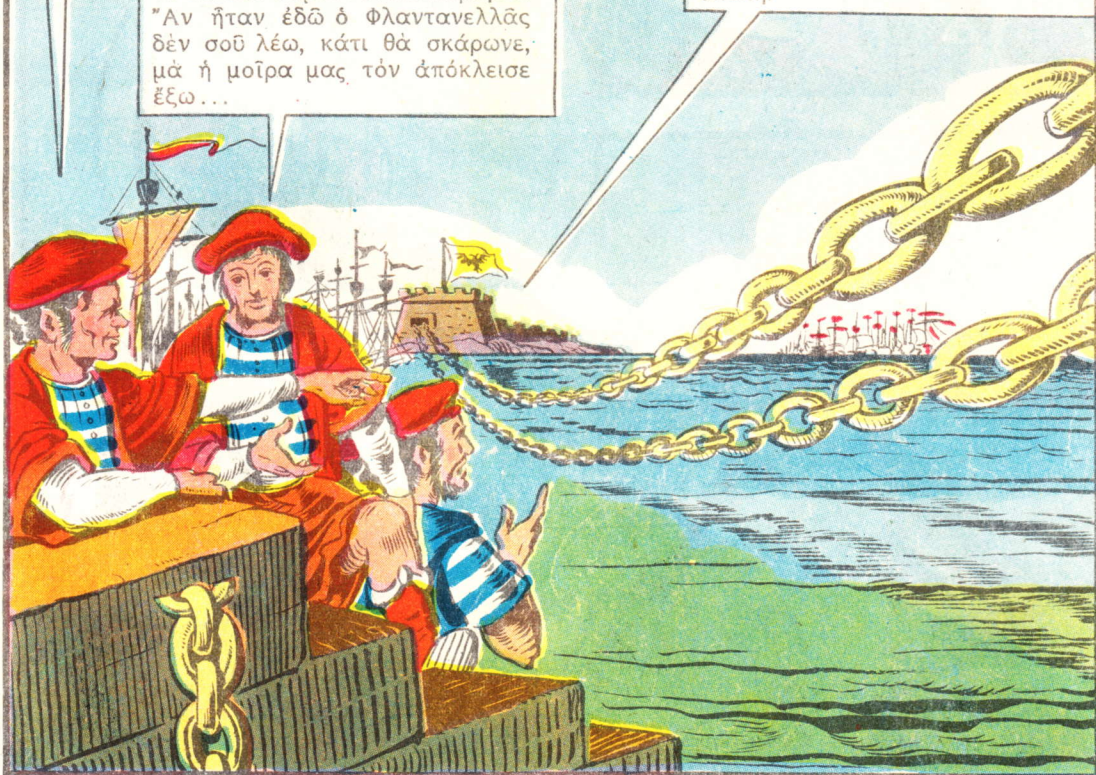
Εὐχαριστῶ, Γαληνότατε. Θάμαι δίπλα σου, ὅσο μπορῶ νὰ χειρίζομαι τὸ σπαθί. "Οπου νάναί ἀρχίζει τὸ πανηγύρι. "Ας τὴν φρουρήσωμε τούτῃ τὴν Πύλῃ τοῦ 'Αγίου Ρωμανοῦ. 'Εδῶ θὰ δοθῇ τὸ μεγάλο παιγνίδι ...

Γερὴ ἀλυσσίδα κλείνει τὸν Κεράτιο "Αν κάνῃ ὁ τούρκικος στόλος πὼς τὴ σπάξει, τὰ πλοῖα μας θὰ χυμῇσουν, ἐπάνω' του στοῦ λεπτό.

Τί νὰ σοῦ κάμουν ἐννιά καράβια! "Αν ἦταν ἐδῶ ὁ Φλαντανελλᾶς δὲν σοῦ λέω, κάτι θὰ σκάρωνε, μὰ ἡ μοῖρα μας τὸν ἀπόκλεισε ἔξω...

"Επῆξε ἡ θάλασσα στὸ Διπλοκίονιο ἀπ' τὸν τούρκικο στόλο. Πάνω ἀπὸ ἑκατὸν σαράντα μικρά καὶ μεγάλα καράβια φρουροῦνε τὴν Προποντίδα. Ο κύριος ἄς μᾶς σκέπη.

“Όπου νάναι αρχίζει ή επίθεση. Έγώ και ό ‘Αλέξιος θά φρουρήσωμε τούς καστρούργους τού Κεράτιου. Μην άνησυχής. Νά πού έγινε έκείνο πούθελες γιά τόν μικρό σου γιό, ‘Ισαάκιο. ‘Αποκλείστηκε στό καράβι τού Φλαντανελλά. Τώρα πιά δέν μπορούν νά γυρίσουν.

Φαντάζομαι τή λύπη του. ‘Ο καημένος ό ‘Ισαάκιος. Κι’ ήθελε νά τιμήση τό δώρο τού Βασιλέα.... Μητέρα νά σε φιλήσω....

Θά έτοιμασθώ κι’ έγώ γιά τή λιτανεία. ‘Ο Θεός κι’ ή Παρθένα ή Θεοτόκος μαζί σας.

Είδες τά κανόνια πού άράδιασε ό Μωάμεθ, πατέρα; Κείνη ή μεγάλη μπομπάρδα θά κάνη συντρίμια τά τείχη. Λένε πώς σάν τήν δοκίμασαν στήν ‘Αδριανούπολη, σείστηκε ό κόσμος.

Πολλές έτοιμόγεννες ρίξανε τά μωρά τους και πλήθος γυναίκες και γέροι λιποθυμήσανε από τόν τρόμο. Μά εύχομαι νάναι κι’ ό κρότος κι’ ή φήμη τους κούφιος άέρας.

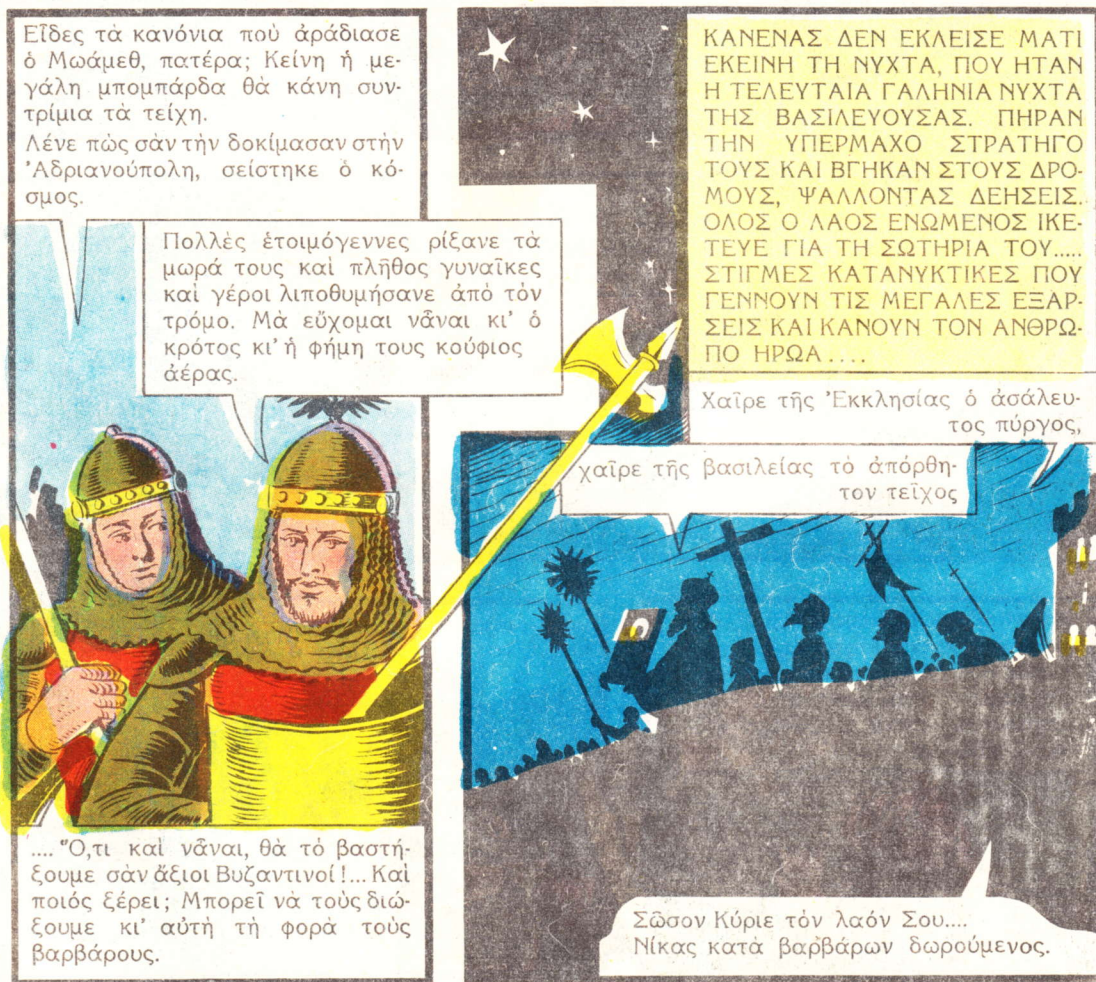
ΚΑΝΕΝΑΣ ΔΕΝ ΕΚΛΕΙΣΕ ΜΑΤΙ ΕΚΕΙΝΗ ΤΗ ΝΥΧΤΑ, ΠΟΥ ΗΤΑΝ Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΓΑΛΗΝΙΑ ΝΥΧΤΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΥΟΥΣΑΣ. ΠΗΡΑΝ ΤΗΝ ΥΠΕΡΜΑΧΟ ΣΤΡΑΤΗΓΟ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΒΗΚΑΝ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ, ΨΑΛΛΟΝΤΑΣ ΔΕΗΣΕΙΣ. ΟΛΟΣ Ο ΛΑΟΣ ΕΝΩΜΕΝΟΣ ΙΚΕΤΕΥΕ ΓΙΑ ΤΗ ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΟΥ..... ΣΤΙΓΜΕΣ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΓΕΝΝΟΥΝ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΞΑΡΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΥΝ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ ΗΡΩΑ....

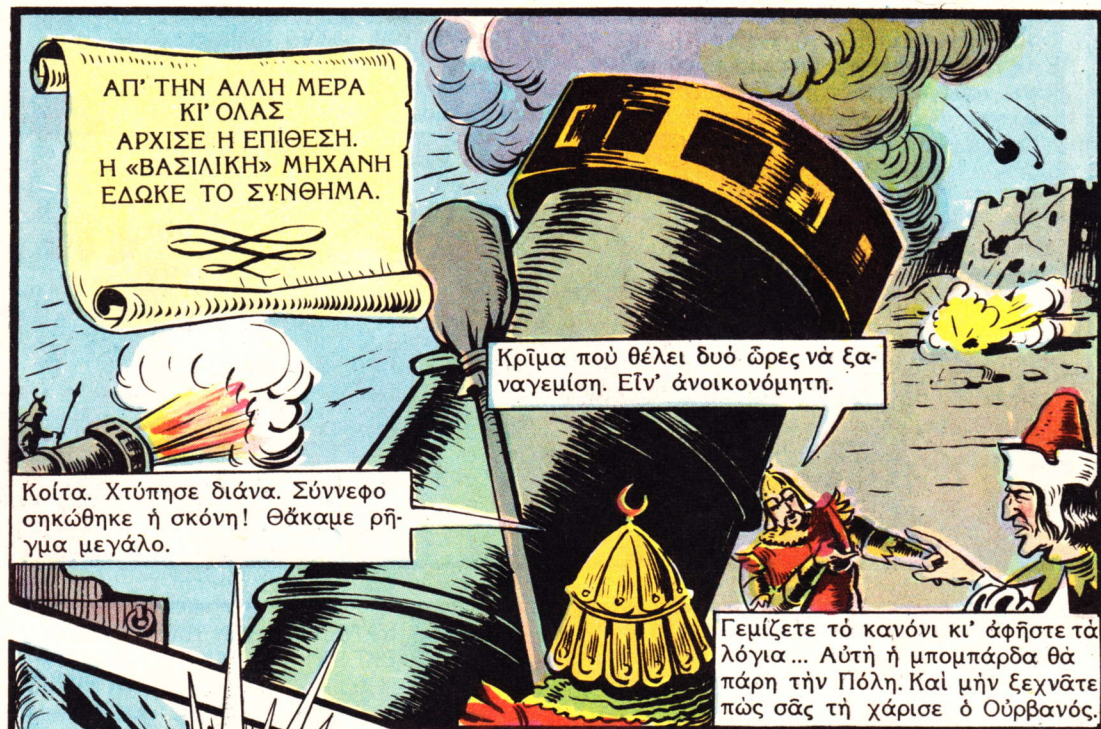
Χαίρε τής ‘Εκκλησίας ό άσάλευτος πύργος,

χαίρε τής βασιλείας τό άπόρρητον τείχος

.... “Ό,τι και νάναι, θά τό βαστήξουμε σάν άξιοι Βυζαντινοί!... Καί ποιός ξέρει; Μπορεί νά τούς διώξουμε κι’ αύτή τή φορά τούς βαρβάρους.

Σώσον Κύριε τόν λαόν Σου.... Νίκας κατά βαρβάρων δωρούμενος.

Γαληνότετε, αν δέν μέ γελούν τής καρδιάς μου οί χτύποι, τά καράβια μας έρχονται. Άναπλέουν τήν Προποντίδα.... Ό ναύαρχος είναι γενναίος. Μπορεί νά τολμήσῃ τ' άδύνατα.

Ναί, είναι ό Φλαντανελλας. Μά, μήν έχης έλπίδες, Φραντζή. Ό τούρκικος στόλος θά τούς βουλιάξῃ πολύ πρίν σιμώσουν στήν άλυσσίδα.... Κοίτα! Τούς πήραν είδηση....

ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΟΣ ΕΙΔΕ Ο ΜΩΜΕΘ ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΠΛΟΙΑ ΜΕ ΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΛΑΒΑΡΑ... ΔΕΝ ΦΑΝΤΑΣΤΗΚΕ ΒΕΒΑΙΑ ΠΩΣ ΘΑ ΤΟΛΜΟΥΣΑΝ ΝΑ ΠΛΗΣΙΑΣΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ, ΜΑ ΔΕΝ ΘΑ ΠΡΕΠΕ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟΥ ΞΕΦΥΓΟΥΝ. ΤΡΙΒΟΝΤΑΣ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΧΑΡΑ ΦΩΝΑΞΕ ΤΟ ΣΟΥΛΕΫΜΑΜΠΗ, ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΤΑΝ ΕΚΕΙΝΗ ΤΗΝ ΩΡΑ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟ.

Νά μία εύκαιρία νά δράσῃ ό στόλος, Σουλεϋμάν. Τά βλέπεις αυτά τά καράβια; Νά τά συλλάβῃς ἢ στήν ανάγκη νά τά βουλιάξῃς. Κι' έχε τό νοϋ σου, γιατί στή θάλασσα οί Ρωμιοί είναι άήττητοι.

Προτού περάσῃ μία ώρα θάχουν αλλάξει σημαία, μεγάλε μου Πατισάχ!

ΣΠΡΩΓΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟ ΝΟΤΙΑ ΠΡΟΧΩΡΟΥΝ ΠΛΗΣΙΣΤΙΑ, ΜΕ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΝ ΚΕΡΑΤΙΟ, ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΤΡΕΧΑΝΤΗΡΙΑ. ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΑ ΣΤΗ ΧΙΟ ΑΠΟ ΕΝΑΝΤΙΟΥΣ ΑΝΕΜΟΥΣ, ΔΕΝ ΗΞΕΡΑΝ ΠΩΣ ΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΕΙΧΑΝ

ΚΛΕΙΣΕΙ ΤΙΣ ΘΑΛΑΣΣΕΣ. ΣΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΣΚΑΦΟΣ ΤΟΥ ΦΛΑΝΤΑΝΕΛΛΑ ΑΠΟ ΤΟ ΨΗΛΟΤΕΡΟ ΞΑΡΤΙ, ΕΝΑΣ ΜΙΚΡΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ ΒΛΕΠΕΙ ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΝ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΣΤΟΛΟ. ΕΙΝΑΙ Ο ΙΣΑΑΚΙΟΣ ΝΟΤΑΡΑΣ.

Παναγιά μου Βλαχερνιώτισσα. Τί βλέπουν τά μάτια μου! Έξωσαν κι' όλας οί Τούρκοι τήν Βασιλεύουσα. Έπηξε ή θάλασσα άπ' τά καράβια τους.

Καπετάνιε!
"Ε, καπετάνιε!

Τί έπαθες, Ίσαάκιε; Τί τόν θέλεις τόν καπετάνιο;

ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ! ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ! Φωνά-
ξετε τόν Φλαντανελλά. 'Η Πόλη
κυκλώθηκε από παντού. 'Ο δρό-
μος γιά τόν Κεράτιο εἶναι κλει-
σμένος.

Λοιπόν τί στεκόμαστε;
Νά γυρίσουμε πίσω
ἀμέσως.

ΑΚΟΥΓΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΘΟΥΡΥΒΟ
ΠΟΥ ΓΙΝΟΤΑΝ ΣΤΗΝ ΚΟΥΒΕΡ-
ΤΑ ΤΟΥ ΚΑΡΑΒΙΟΥ, ΒΓΗΚΕ ΑΠ'
ΤΗΝ ΚΑΜΠΙΝΑ ΤΟΥ Ο ΦΛΑΝ-
ΤΑΝΕΛΛΑΣ. ΜΟΛΙΣ ΤΟΝ ΕΙΔΕ
Ο ΙΣΑΑΚΙΟΣ ΕΤΡΕΞΕ ΚΟΝΤΑ
ΤΟΥ.

Ο ΙΣΑΑΚΙΟΣ ΣΤΗ ΔΕΙΛΗ ΕΚΕΙ-
ΝΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΑΤΗ,
ΕΓΙΝΕ ΕΞΩ ΦΡΕΝΩΝ. ΞΕΧΑΣΕ
ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΛΗΞΗ ΠΟΥ ΚΙ' Ο
ΙΔΙΟΣ ΕΙΧΕ ΔΟΚΙΜΑΣΕΙ, ΞΕΧΑ-
ΣΕ ΤΟ ΥΨΟΣ ΟΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΤΑΝ
ΚΑΙ ΓΛΥΣΤΡΩΝΤΑΣ ΣΑΝ ΑΙΛΟΥ-
ΡΟΣ ΑΠΟ ΞΑΡΤΙ ΣΕ ΞΑΡΤΙ,
ΡΙΧΤΗΚΕ ΠΑΝΩ ΣΤΟΝ ΞΕΝΟ
ΝΑΥΤΗ.

Γιά όνομα τού Θεού. Μ' ἔχει πνί-
ξει. Γλυτώστε με...

'Ησύχασε 'Ισαάκιε!

"Αναντρε φοβιτσιάρη!
Πέσε στή θάλασσα
νά γυρίσης πίσω,
άν θέλεις.

...Τήν πολιορκήσαν κι' ὅλας τή
Βασιλεύουσα, καπετάνιε. Εἶδα τό
στόλο τους στό Διπλοκινόιο. Καί
κοντά στά τείχη λαμποκοποῦσε
ὁλόκληρο δάσος ἀπό κοντάρια.

Πολύ τό φοβόμουν! "Ἡρθαμε ἀρ-
γά... Μά δέν θά γυρίσωμε πίσω,
μικρό μου ναυτόπουλο, ἔνιασου...
Δόσε σημα νάρθουν ἀπ' τὰ ἄλλα
καράβια οἱ κυβερνήτες.

Τέσσερα σκάφη
νὰ τὰ βάλουν μ'
δλη τὴν ἀρμάδα!
Μὰ εἶναι πα-
ραφροσύνη!

Θὰ μᾶς βουλιάξουν μ' ὄλο τὸ
φορτίο μας. Οἱ πολιορκημένοι δὲν
ἔχουν τίποτε νὰ κερδίσουν.

Μὰ πάλι ἂν φύγουμε; Θὰ χάσουν
ὀλότελα τὸ θάρρος τους. Τοὺς
φέραμε ὡς ἐδῶ τὴν ἐλπίδα, πῶς
νὰ τὴν πάρουμε πίσω;

Γιὰ μένα ὁ δρόμος εἶναι κλεισμέ-
νος ἀπὸ παντοῦ. Μπροστὰ ὁ ἐχ-
θρός, πίσω ἡ ἀτίμωση. Ὁ πρῶ-
τος μπορεῖ καὶ νὰ νικηθῇ. Ζωὴ
ὅμως χωρὶς τιμὴ δὲν ὑπάρχει γιὰ
τοὺς γενναίους. Θὰ πάω, λοιπόν,
μπροστὰ.

Στ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ!
Θὰ σὲ ἀκολουθήσωμε.

"Ἐχουμε σύμμαχο τὸ νοτιά! Θὰ
μᾶς πᾶν ἴσια στὸν Κεράτιο κι'
ἂς βαροῦν τὰ κανόνια τους.

Θὰ περάσουμε ἀνάμεσά τους, χω-
ρὶς καλὰ καλὰ νὰ τὸ καταλά-
βουν. Θὰ τοὺς γυροφέρνουμε σὰν
ἀητόπουλα μὲ τὶς μανοῦβρες μας.
Γλέντι ποῦχει νὰ γίνη!

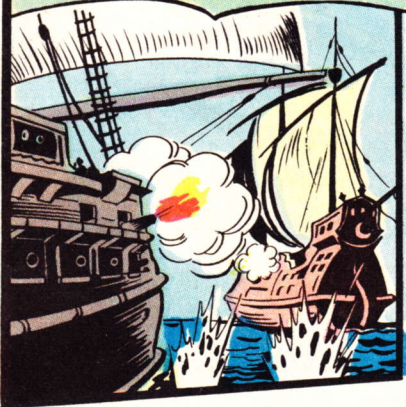
ΟΤΑΝ ΕΦΤΑΣΑΝ ΟΜΩΣ ΑΝΤΙ-
ΚΡΥ ΣΤΟ ΤΕΙΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΠΟΝ-
ΤΙΔΑΣ ΤΑ ΠΑΝΙΑ ΚΡΕΜΟΝΤΑΝ
ΣΑΝ ΦΤΕΡΟΥΓΕΣ ΣΠΑΣΜΕΝΕΣ.
ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΠΛΟΙΑ ΚΑΘΕ-
ΦΤΙΖΟΝΤΑΝ ΣΕ ΜΙΑ ΗΣΥΧΗ ΘΑ-
ΛΑΣΣΑ, ΑΚΙΝΗΤΑ, ΣΑ ΜΑΡΜΑ-
ΡΩΜΕΝΑ.

ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ ΑΥΤΗ ΑΚΡΙΒΩΣ —
ΚΑΤΑ ΤΙΣ 10 ΤΟ ΠΡΩΪ ΤΗΣ
20ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ — ΦΑΝΗΚΕ ΝΑΡ-
ΧΕΤΑΙ ΑΠ' ΤΟ ΔΙΠΛΟΚΙΝΙΟ Ο
ΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΣΤΟΛΟΣ. 145 ΠΛΟΙ-
Α, ΜΙΚΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑ, ΚΥΚΛΩ-
ΣΑΝ ΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΣΚΑΦΗ
ΜΕ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΑΣΤΡΑΠΗΣ.

Παραδοθῆτε ἢ σᾶς βουλιάζομε!

"Ἐχουμε κι' ἐμεῖς πυροβόλα! Κά-
νετε τόπο!

ΚΙ' ΑΡΧΙΣΑΝ ΝΑ ΜΙΛΑΝ ΤΑ ΚΑ-
ΝΟΝΙΑ. ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΛΟΙΑ
ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ
ΤΑ ΔΙΚΑ ΤΟΥΣ ΜΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ.
ΜΑ Ο ΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΣΤΟΛΟΣ ΟΛΟ
ΚΙ' ΕΣΦΙΓΓΕ ΤΟΝ ΚΛΟΙΟ ΤΟΥ.

Η ΕΙΔΗΣΗ ΔΙΑΔΟΘΗΚΕ ΣΑΝ ΑΣΤΡΑΠΗ.

Κάνε τό θαῦμα σου,
Παναγία Παρθένα.
Σὺ πού καταπόντισες
τούς 'Αβάρους.

Κύματι θαλάσσης τόν κρύψαντα
πάλαι διώκτην τύραννον...

ΑΚΟΜΗ ΚΙ' Ο ΒΑΣΙΛΕΑΣ ΚΙ' Ο-
ΣΟΙ ΑΠ' ΤΟΥΣ ΑΡΧΟΝΤΕΣ ΜΠΟ-
ΡΕΣΑΝ Ν' ΑΦΗΣΟΥΝ ΤΙΣ ΘΕ-
ΣΕΙΣ ΤΟΥΣ, ΕΙΧΑΝ ΕΡΘΕΙ ΝΑ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΟΥΝ ΑΥΤΗ
ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΠΑΛΗ.

"Η μεγάλη δούκισσα
ἤθελε νάρθη μαζί μου,
μά δέν τήν ἄφησα.

"Αν περάση τήν
άλυσίδα ὁ φλαν-
τανελλάς, θά στηρίξη
γιά λίγο τήν Πόλη.

"Έχει ὁ Θεός
νά τῆς πᾶς σέ
λίγο τόν
'Ισαάκιο,
ἄρχοντά μου!

ΠΟΣΗ ΑΝΤΙΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΑΤΜΟ-
ΣΦΑΙΡΑ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΠΟΥ ΠΑ-
ΡΟΥΣΙΑΖΕ Η ΝΟΤΙΑ ΠΑΡΑΛΙΑ
ΤΗΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ ΕΞΩ ΑΠΟ
ΤΑ ΤΕΙΧΗ. ΤΑ ΠΛΗΘΗ ΤΟΥ Ο-
ΘΩΜΑΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ, ΒΕΒΑΙ-
Α ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ ΤΩΝ ΚΑΡΑΒΙΩΝ
ΤΟΥΣ, ΑΛΛΑΖΑΝ. Ο ΣΟΥΛΤΑ-
ΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΑΜΠΡΟ ΤΟΥ ΕΠΙ-
ΤΕΛΕΙΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΟΥΣΑΝ
ΤΗ ΝΑΥΜΑΧΙΑ, ΚΑΒΑΛΛΑ ΣΤ'
ΑΤΡΟΜΗΤΑ ΑΛΟΓΑ ΤΟΥΣ.

Στοιχηματίζω είκοσι χρυσά με-
τζίτια πώς σε δέκα λεπτά, τό πο-
λύ ένα τέταρτο, θάχουνε βουλιάξει.

Θά σου δώσω τὰ πενταπλάσια
άν σε πέντε λεπτά τό πολύ δέν
άνοίξη ή θάλασσα νά τὰ κατα-
πιή. Δές πώς τὰ κύκλωσε ό στό-
λος μας.

ΚΙ' ΑΛΗΘΕΙΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΠΛΟΙΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΠΙΑ
ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΤΑ ΠΥ-
ΡΟΒΟΛΑ ΤΟΥΣ.

Μοιραστήτε σε δύο ομάδες. Οί
μισοί στην κουβέρτα με τὰ σπα-
θιά. Έδω δίπλα μου. Μην πατή-
ση άπιστος στο καράβι. Οί άλλοι
μισοί στα κατάρτια... Πάρτε φω-
τιά και χτυπάτε τριγύρω.

Παιδιά, στα κατάρτια με ξίφος
και με φωτιά. 'Ο Σταυρός νικά!

Φωτιά στους
Γκιουρρηδες.

ΚΙ' Η ΑΠΕΛΠΙΣΤΙΚΗ ΠΑΛΗ ΑΡ-
ΧΙΣΕ ΠΑΝΩ ΣΤΑ ΚΑΡΑΒΙΑ ΠΟΥ
ΣΤΟΛΙΖΕ Η ΣΗΜΑΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙ-
ΚΕΦΑΛΟ. ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΠΡΟΣΠΑ-
ΘΟΥΣΑΝ ΝΑ ΒΑΛΟΥΝ ΦΩΤΙΑ
ΝΑ ΤΑ ΚΑΨΟΥΝ. ΑΛΛΟΙ ΧΤΥ-
ΠΟΥΣΑΝ ΜΕ ΜΠΑΛΤΑΔΕΣ ΝΑ
ΚΑΜΟΥΝ ΡΗΓΜΑΤΑ. ΟΛΟΓΥΡΑ
ΤΟΥΣ, ΑΓΗΜΑΤΑ ΕΒΑΛΛΑΝ ΜΕ
ΣΑΪΤΕΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΣ ΚΙ' ΑΚΟΝ-
ΤΙΑ. ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΣΤΙΓΜΗ ΟΙ ΠΙΟ
ΤΟΛΜΗΡΟΙ, ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΙ ΑΠ'
ΤΑ ΣΧΟΙΝΙΑ, ΠΗΔΟΥΣΑΝ ΜΕΣΑ
ΣΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΠΛΟΙΑ

Έπάνω τους! 'Ο Σταυρός νικά.

ΜΑ ΚΙ' Η ΑΜΥΝΑ ΗΤΑΝ ΠΕΙΣΜΑΤΙΚΗ. ΑΠ' ΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΑ Ή ΜΕΣΑ ΣΕ ΜΕΤΕΩΡΙΖΟΜΕΝΟΥΣ ΞΥΛΙΝΟΥΣ ΠΥΡΓΟΥΣ ΤΑ ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΑ ΕΚΑΝΑΝ ΘΡΑΥΣΗ ΣΤΟΝ ΕΧΘΡΟ. ΑΔΕΙΑΖΑΝ ΜΕΓΑΛΑ ΔΟΧΕΙΑ ΚΙ' ΕΣΒΥΝΑΝ ΤΙΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ, ΠΕΤΟΥΣΑΝ ΠΕΤΡΕΣ ΕΠΑΝΩ ΣΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΚΙ' ΕΞΕΣΦΕΝΔΟΝΙΖΑΝ ΧΥΤΡΕΣ ΟΛΟΚΛΗΡΕΣ ΜΕ ΥΓΡΗ ΦΩΤΙΑ ΣΤΩΝ ΕΧΘΡΩΝ ΤΑ ΚΑΡΑΒΙΑ...

Φωτιά θέλετε; Νά φωτιά!

....Τά καράβια τους έγιναν λαμπάδες.... Μόνο στὸν πάτο τῆς θάλασσας θὰ σβυστοῦν οἱ φλόγες τους.

Ἦρθε κι' ἡ ὥρα σου λατρευτό μου σπαθάκι. Θέριζε, κόβε κεφάλια, νά μάθουν οἱ ἄπιστοι τί θὰ πῇ Ἑλληνόπουλο.

Γενναῖο παιδί! Τοὺς ἀλάλιασε!

Ἀλλάχ...
"Ενας ἄγγελος μέ ρομφαία πύρινη...
Φύγετε νά φύγουμε... Ἐχει φτερά...
μᾶς προφταίνει.

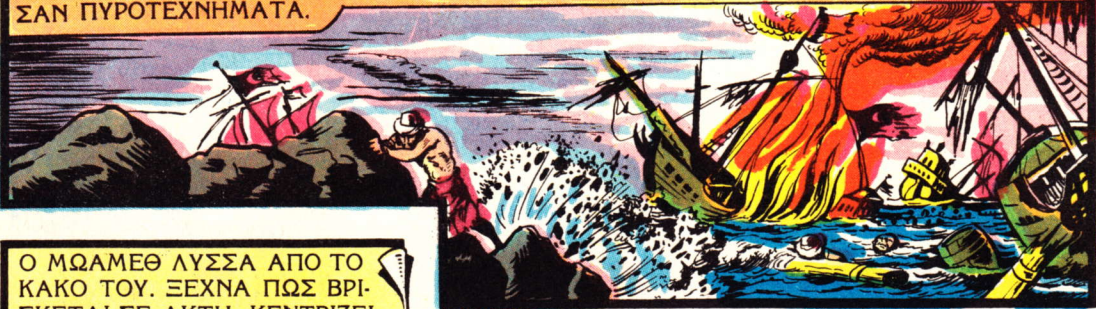
ΝΑΥΚΛΗΡΟΙ ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΕΣ ΠΑΛΕΥΑΝ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΕΣΧΑΤΟ ΚΙΝΔΥΝΟ. Ο ΦΛΑΝΤΑΝΕΛΛΑΣ ΕΤΡΕΧΕ ΑΠ' ΤΗΝ ΠΛΩΡΗ ΣΤΗΝ ΠΡΥΜΝΗ ΚΙ' ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΥΜΝΗ ΣΤΗΝ ΠΛΩΡΗ, ΠΑΡΑΚΙΝΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΟ ΓΕΝΝΑΙΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΜΑ ΚΑΙ ΜΕ ΦΛΟΓΕΡΕΣ ΠΡΟΤΡΟΠΕΣ ΤΑ ΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΝΑ ΧΤΥΠΟΥΝ ΤΟΝ ΕΧΘΡΟ.

Ζήλεψες δόξα μεγάλη, μουρτέ τη... Τό ἴδιο περιμένει ὅποιον χτυπήσῃ τὸν φλαντανελλᾶ ὅσο ζῇ ὁ Ἰσαάκιος.

Τίμησες τὸ βασιλικὸ δῶρο, μικρέ μου. Θὰ τὸ πῶ στὸν πατέρα σου...

Θάρρος γενναῖοι μου καὶ τοὺς φάγαμε... Λίγο ἀκόμα κι' ἡ νίκη εἶναι δική μας...

ΤΡΕΙΣ ΩΡΕΣ ΠΕΡΙΠΟΥ ΒΑΣΤΗΞΕ Η ΠΑΛΗ. ΤΕΛΟΣ Η ΝΙΚΗ ΦΑΝΗΚΕ ΠΙΑ ΚΑΘΑΡΑ ΠΩΣ ΣΤΕΦΑΝΩΝΕ ΤΟΥΣ ΓΕΝΝΑΙΟΥΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥΣ. ΠΟΛΛΑ ΤΟΥΡΚΙΚΑ ΠΛΟΙΑ ΚΑΗΚΑΝ ΣΑΝ ΠΥΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ.

Ο ΜΩΑΜΕΘ ΛΥΣΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΚΟ ΤΟΥ. ΞΕΧΝΑ ΠΩΣ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΕ ΑΚΤΗ. ΚΕΝΤΡΙΖΕΙ ΤΟ ΛΟΓΟ ΤΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΧΩΡΕΙ ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΝΕΡΑ, ΣΑ ΝΑΘΕΛΕ ΝΑ ΧΥΘΗ Ο ΙΔΙΟΣ ΝΑ ΒΟΥΛΙΑΞΗ ΤΑ ΠΛΟΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΚΕΦΑΛΟ, ΠΟΥ ΝΤΡΟΠΙΑΣΑΝ ΤΟ ΣΤΟΛΟ ΤΟΥ... ΑΦΡΙΖΕΙ, ΣΗΚΩΝΕΙ ΤΟ ΡΟΠΑΛΟ ΤΟ ΧΡΥΣΟ.

Θά μού τό πληρώσης, Σουλεϊμάν! *Αναντροι, δειλοί, κιότηδες!

ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ ΟΜΩΣ.... ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΣΚΑΦΗ ΕΣΠΑΣΑΝ ΤΟΝ ΚΛΟΙΟ, ΠΛΗΣΙΑΖΟΥΝ ΤΑ ΤΕΙΧΗ, ΠΑΝΕ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΕΡΑΤΙΟ... ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΜΕ ΤΟΝ ΔΙΚΕΦΑΛΟ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΔΙΠΛΑ ΣΤΗΝ ΑΛΥΣΣΙΔΑ, ΤΗΝ ΠΕΡΝΑ...

ΠΩΣ ΒΡΕΘΗΚΕ ΔΙΠΛΑ ΣΤΟΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ Η ΜΑΥΡΟΦΟΡΕΜΕΝΗ ΑΥΤΗ ΓΡΙΟΥΛΑ; ΑΠΟΡΟΦΗΜΕΝΟΣ ΕΚΕΙΝΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΑΜΑ ΤΗΣ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΝΑΥΜΑΧΙΑΣ ΟΥΤΕ ΠΟΥ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΞΕ. ΜΑ ΕΚΕΙΝΗ ΑΓΩΝΙΑ, ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΔΗ ΜΕ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΤΗΝ ΒΟΗΘΟΥΝ ΤΑ ΔΙΚΑ ΤΗΣ

Πές μου νά ζῆς γιόκα μου. Τί γίνεται; Γιατί δέν μιλά κανένας;

Τά καράβια μας εἶναι κυκλωμένα, κυρούλα. Μά πολεμοῦν, καί νη ἀρμάδα. *Ἐχει κανένα δικό σου πάνω σ' αὐτά;

ΑΞΑΦΝΑ ΕΣΠΑΣΕ Η ΣΙΓΗ. ΜΕΓΑΛΗ ΒΟΗ ΞΕΣΗΚΩΘΗΚΕ. Ο ΛΑΟΣ ΑΛΛΑΖΕΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΕΛΠΙΣΤΟ ΘΡΙΑΜΒΟ. ΟΛΟΙ ΨΕΛΛΟΥΝ ΜΕ ΚΑΤΑΝΥΞΗ....

«Τῇ ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια!»

Πές μου, παιδί μου, τί γίνεται;
Γιατί κάνει έτσι ο κόσμος;

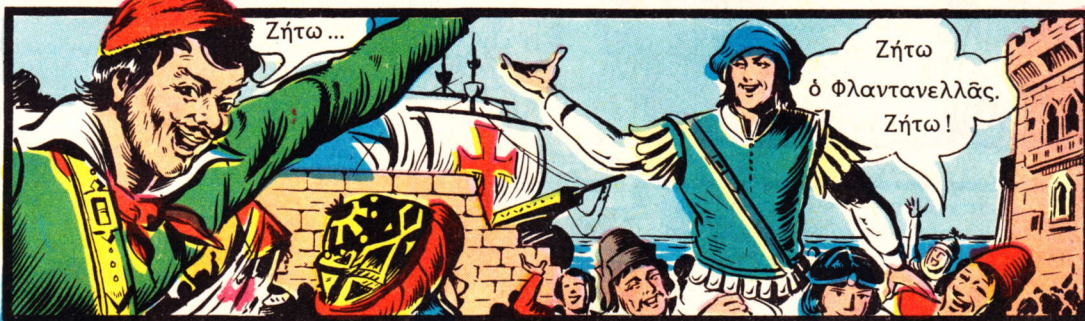
‘Ο Θεός έκανε τό θαῦμα ‘Ιου! ‘Ο
Φλαντανελλᾶς πέρασε τήν ἄλυσ-
σίδα. Μπήκε στόν Κεράτιο!

Σ’ εὐχαριστῶ,
Παναγία
Παρθένα.

“Ελα, κυρούλα. Στηρίξου ἐπάνω
μου. ‘Η χαρά εἶναι ἐπικίνδυνη
δσο καί ἡ λύπη. Ποιόν ἔχεις στά
πλοῖα;

Ζήτω ...

Ζήτω
ὁ Φλαντανελλᾶς.
Ζήτω!

‘Η μητέρα μου, στά χέρια τοῦ
Βασιλιᾶ μου!

Φίλησε πρῶτα ἐκείνη κι’ ὕστερα
ἔλα στήν ἀγκαλιά μου, γενναῖε
μου. Μέ τέτοιους λεβέντες δέν
πέφτει ἡ Πόλη.

‘Ο Βασιλέας! “Ας κόβη τίς μέρες
μου ὁ Θεός νά τοῦ δίνη χρόνια.
Μέ τὰ μάτια του εἶδα τή νίκη
σου, γιέ μου.

Πάρε τό γιό σου, Λουκά Νοταρά.
“Οσα καί νά πῶ γιά τήν ἀντρειο-
σύνη του θᾶναι λίγα. Μοῦ ἔσωσε
τή ζωή.

Πᾶμε στήν μητέρα σου, ‘Ισαάκιε.
Εἶναι καιρός νά στεγνώσουν τὰ
μάτια της.

ΕΞΑΛΛΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΘΥΜΟ ΤΟΥ, Ο ΜΩΑΜΕΘ ΠΡΟΣΤΑΞΕ ΝΑ ΔΩΣΟΥΝ 100 ΡΑΒΔΙΣΜΟΥΣ ΣΤΟ ΣΟΥΛΕΎΜΑΜΠΗ, ΠΟΥ ΤΟΝ ΝΤΡΟΠΙΑΣΕ. ΥΣΤΕΡΑ ΜΟΙΡΑΣΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟΥΣ ΓΕΝΙΤΣΑΡΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΩΡΙΣΕ ΑΛΛΟ ΝΑΥΑΡΧΟ.

ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΝΥΧΤΑ, ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΡΙΑΜΒΟ ΤΟΥ ΦΛΑΝΤΑΝΕΛΛΑ, Ο ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ ΤΗΝ ΠΕΡΑΣΕ ΑΓΡΥΠΝΟΣ.

"Όχι, όχι, δέν πέφτει ή Πόλη, αν δέν τήν χτυπήσωμε κι' απ' τή θάλασσα. Τί νά κάμω;

Νάρθη ό Μεγάλος Βεζύρης μου, ό Χαλήλ Πασάς.

Τί είν' αυτά, λαλά;

Πολυχρονεμέμε μου, είναι έθιμο παλαιό νά μή μπαίνη ένας πιστός, τέτοια ώρα, στην κάμαρα του Κυρίου του, μ' άδεια χέρια. 'Απ' τά δικά σου πλούτη σου δίνω. Δικά μου δέν έχω....

Τέτοιαν ώρα νά μέ καλή στήν σκηνή του! Κάτι μυρίστηκε. Είμαι χαμένος. Δέ θα σās ξαναδω.... 'Αποχαιρετήστε με! "Έχε γειά χανούμ! "Έχε γειά κουζούμ.

Μήν τά χάνης, Χαλήλ. Πάρε κάτι νά του προσφέρης.

Πάρε τά φλουριά, πού σου στείλανε από τήν Πόλη, πατέρα.

Γκιαούρ όρταγή! Κάτι θάχης σκαρώσει καί τρέμεις!

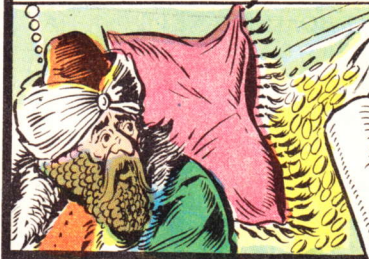
Τό βλέπεις αυτό τό προσκέφαλο, Χαλήλ. "Όλη τή νύχτα τό πήγαινα από γωνιά σέ γωνιά καί δέν έλεγε ύπνος νά κλείση τά μάτια μου... Νά τά λουστής τά φλουριά σου, Βεζύρη. "Εγώ θέλω νά μου δώσης τήν Πόλη. 'Ακοϋς;

"Ο 'Αλλάχ θα στή δώση, Μεγάλε μου Πατισάχ. Μά αν θές καί τή συμβουλή του πιστού σου Βεζύρη, κάμε καλύτερα ειρήνη καί ζήτησε φόρο... Γιατί αν δέν βάλης τό στόλο σου στον Κεράτιο...

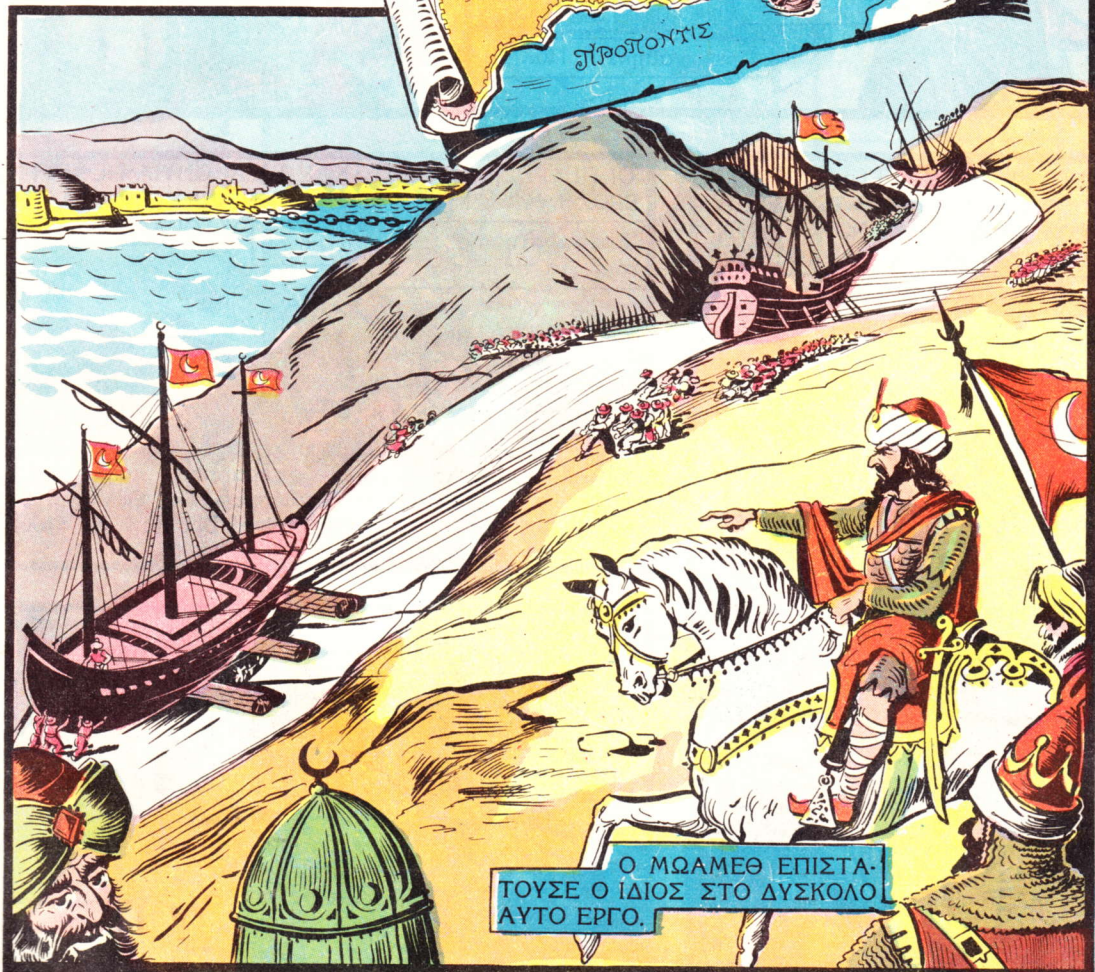
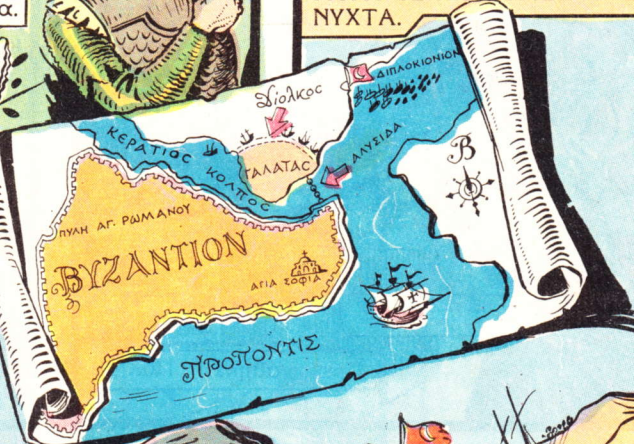

Τό στόλο μου στόν Κεράτιο; Νά ιδέα. Θά τόν βάλω λοιπόν, Βεζύρη, καί μάλιστα από κεί πού κανείς δέν τό περιμένει. Μά δέ σοῦ λέω τό μυστικό, πονηρή άλεποῦ, γιατί θά τό κάμης χρυσάφι. "Όσο γιά τήν πρόταση τῆς εἰρήνης, βλέπω πώς τήν καλοπληρώθηκες... "Άντε νά κοιμηθῆς.

Φτηνά τήν γλύτωσα, γιά τήν ὥρα.

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΜΩΑΜΕΘ ΜΠΗΚΕ ΑΜΕΣΩΣ ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ. ΣΥΝΕΝΝΟΗΜΕΝΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΕΝΟΥΑΤΕΣ ΤΟΥ ΓΑΛΑΤΑ, ΕΚΑΜΕ ΔΙΟΛΚΟ ΜΕ ΣΑΝΙΔΕΣ, ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕ ΕΔΩ ΚΑΙ ΚΕΙ ΜΕ ΚΑΓΚΕΛΑ, ΑΛΕΙΨΕ ΤΙΣ ΣΑΝΙΔΕΣ ΜΕ ΛΙΠΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑΣΕ ΑΠ' ΤΗΝ ΣΤΕΡΙΑ ΣΤΟΝ ΚΕΡΑΤΙΟ 72 ΠΛΟΙΑ ΜΕΣΑ ΣΕ ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ.

Ο ΜΩΑΜΕΘ ΕΠΙΣΤΑΤΟΥΣΕ Ο ΙΔΙΟΣ ΣΤΟ ΔΥΣΚΟΛΟ ΑΥΤΟ ΕΡΓΟ.

ΤΟ ΠΡΩΪ ΣΤΙΣ 22 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΕΙΔΑΝ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΟΙ ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΚΕΡΑΤΙΟ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΜΟΙΡΑ.

Κάτι πρέπει νά γίνη, Φλαντανελλά. 'Ο λαός θά χάση τó ήθικό του.

Νά τά κάψουμε, καπετάνιε.

'Ο «Μικρός Μπουρλοτιέρης» μου έχει δίκιο. 'Ετοίμασε τή γαλέρα σου Τρεβεζιάνε. Μιά νύχτα μέ τά πυρπολικά, ξεμπερδεύουμε...

Δυστυχία μας!

Πάει, χάθηκε ή Πόλη!

Η ΑΠΟΠΕΙΡΑ, ΠΡΟΔΟΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΕΝΟΥΑΤΕΣ, ΔΕΝ ΠΕΤΥΧΕ. Ο ΙΣΑΑΚΙΟΣ ΟΜΩΣ ΚΑΤΑΦΕΡΕ ΝΑ ΚΟΛΛΗΣΗ ΤΟ ΜΠΟΥΡΛΟΤΟ ΤΟΥ Σ' ΕΝΑ ΚΑΡΑΒΙ ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΜΑΚΡΥΝΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΓΑΛΑΤΑ. ΚΙ' ΑΥΤΟ ΕΦΕΡΕ Τ' ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΠΟΥ ΖΗΤΟΥΣΑΝ. Ο ΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΣΤΟΛΟΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΗΘΗΚΕ ΚΙ' ΕΜΕΙΝΕ ΚΑΘΗΛΩΜΕΝΟΣ ΣΤΟΥΣ ΓΕΝΟΥΑΤΙΚΟΥΣ ΚΟΛΠΟΥΣ, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΠΑΙΞΗ ΣΠΟΥΔΑΙΟ ΡΟΛΟ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ.

ΣΤΟ ΜΕΤΑΞΥ Η ΕΠΙΘΕΣΗ ΜΑΙΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ. ΤΑ ΚΑΝΟΝΙΑ ΑΝΟΙΓΟΥΝ ΡΗΓΜΑΤΑ ΔΙΑΡΚΩΣ.

...Τι θέλεις έδω, 'Ισαάκιε; Μά τι βλέπω, δέν είσαι πιά ναύτης;

... Δέν γίνεται τίποτε στόν Κεράτιο, άρχοντα. Πάρε με κοντά σου στό τείχος. Θέλω νά πολεμήσω μαζί μέ τόν Αύτοκράτορα.

ΟΙ ΠΕΤΡΕΣ, ΤΑ ΒΕΛΗ ΚΑΙ ΤΑ ΑΚΟΝΤΙΑ ΠΕΦΤΟΥΝ ΒΡΟΧΗ. ΜΑ ΟΙ ΓΕΝΝΑΙΕΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΔΕΝ ΤΑ ΛΟΓΑΡΙΑΖΟΥΝ.

"Εφερα στουπιά από καθαρό λινάρι για τις πληγές.

Κι' εγώ άσπρο λεπτό πανί για τούς έπιδέσμους. 'Η θέκλα μου πήρε κρασί νά δροσίση τά πιαλληκάρια.

Λαβώθηκε μέ σαγίτα. Βοήθησε νά τήν κατεβάσουμε.

Παιδιά και γυναίκες, γενήκανε άντρες σ' έτοῦτο τόν κίνδυνο!

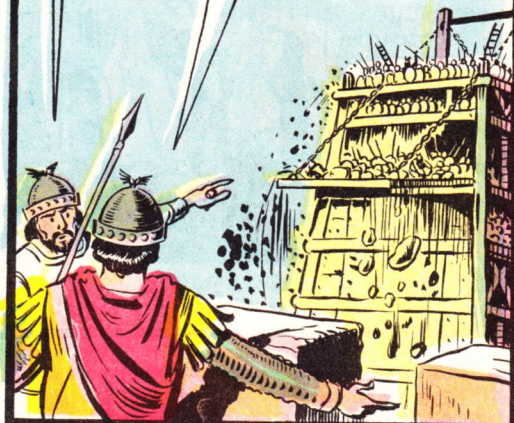
ΣΤΙΣ 18 ΤΟΥ ΜΗΗ, ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΞΗΜΕΡΩΜΑΤΑ, ΟΙ ΦΡΟΥΡΟΙ ΤΗΣ ΧΑΡΣΙΑΣ ΠΥΛΗΣ ΕΙΔΑΝ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΟ ΕΝΑΝ ΠΕΛΩΡΙΟ ΠΥΡΓΟ, ΠΟΥ ΞΕΠΕΡΝΟΥΣΕ ΣΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟ ΤΕΙΧΟΣ....

Τί είναι τούτο τὸ τέρας. Παρθέ-
να μου. Ἀπὸ ποῦ ξεφύτρωσε μέ-
σα σὲ μιὰ νύχτα! Θάβναι γεμάτο
στρατὸ πὺ θά ρίξη φωτιά νὰ
μᾶς κάψῃ!

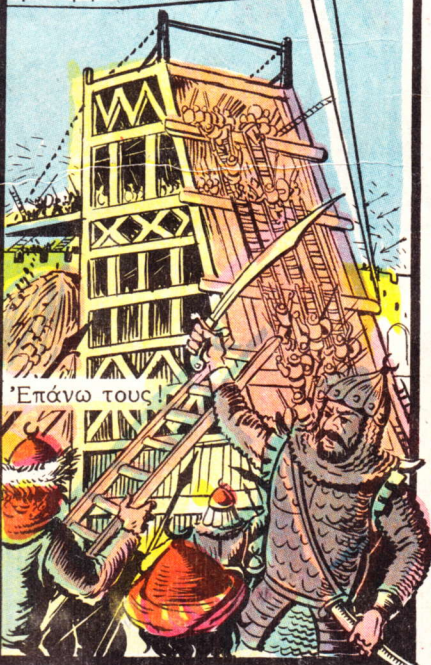

Ἀρχισε κιόλας νὰ ξερνᾶ τὸ θε-
ριό! Χώματα, πέτρες, ξύλα....Θά
μᾶς κάμῃ μεγάλη ζημιὰ!.. Χτυ-
πάει τοὺς πύργους μᾶς.

Εἰδοποίησε τὸν Αὐτοκράτορα στὴ
Διπλὴ Πύλῃ. Καὶ μὴν κάνετε
ἔτσι. Θὰ τὸ πολεμήσουμε κι' αὐτὸ
ὅπως τόσα ἄλλα!

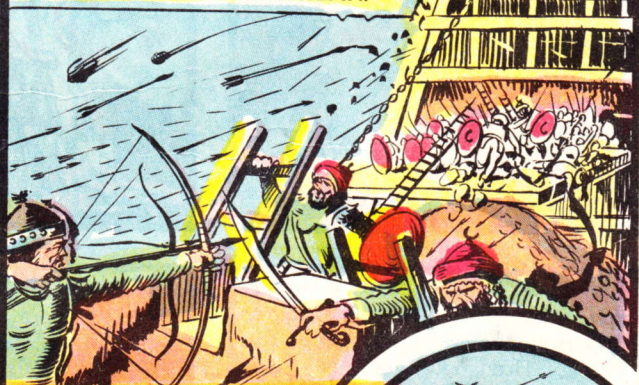

Ἀχά! Τοῦτο τὸ μεγαθήριο θὰ
μᾶς δώσῃ τὴ νίκη. Τοὺς γκρεμί-
σαμε κιόλας μιὰ πολεμήστρα. Τὸ
χαντάκι κοντεῦει νὰ γεμίσῃ. Ἔ-
τοιμες τίς σκάλες καὶ τὰ χαντζά-
ρια ψηλά!

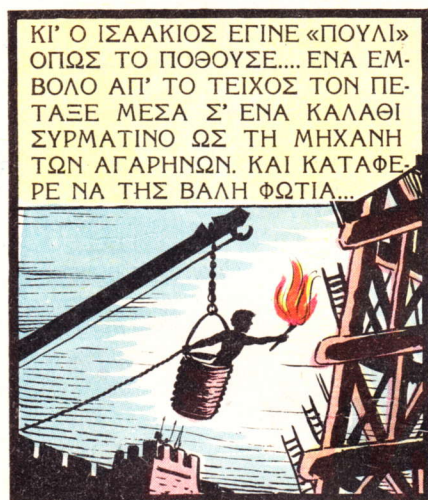
Ἐπάνω τοὺς!

Ἡ ΕΦΟΔΟΣ ΑΡΧΙΣΕ ΜΕ ΛΥΣΣΑ.
ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΕΣΤΗΝΑΝ ΣΚΑΛΕΣ
ΚΙ' ΑΓΩΝΙΖΟΝΤΑΝ ΜΑΝΙΑΣΜΕ-
ΝΑ Ν' ΑΝΕΒΟΥΝ ΣΤΑ ΤΕΙΧΗ. ΜΑ
ΟΙ ΓΕΝΝΑΙΟΙ ΠΡΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ
ΧΑΡΣΙΑΣ ΤΟΥΣ ΓΚΡΕΜΙΖΑΝ.

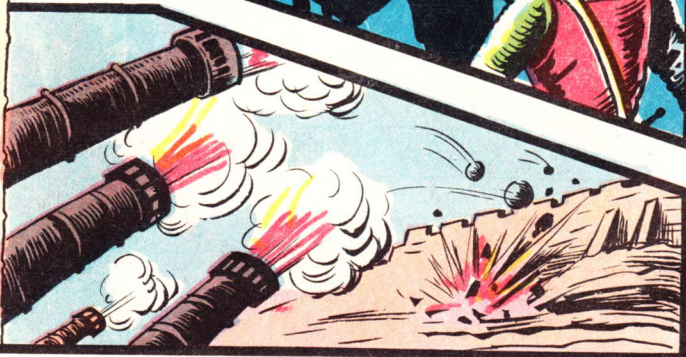
ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΩΤ' ΕΙΔΟΠΟΙΗΜΕ-
ΝΟΣ ΕΦΘΑΣΕ Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΟ-
ΡΑΣ ΜΕ ΕΠΙΚΟΥΡΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ. ΟΛΗ ΤΗ
ΜΕΡΑ ΕΤΡΕΧΕ ΠΑΝΩ ΣΤ' ΑΛΟ-
ΓΟ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΝΑΝ ΠΥΡΓΟ
ΣΤΟΝ ΑΛΛΟ, ΔΙΝΟΝΤΑΣ ΠΡΟΣ-
ΤΑΓΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΥΝΑ ΚΙ' Α-
ΨΗΦΩΝΤΑΣ ΤΑ ΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ
ΠΕΦΤΑΝ ΒΡΟΧΗ.

ΕΞΑΦΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΑΝ ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ. ΜΟΝΟ ΤΑ ΚΑΝΟΝΙΑ ΣΦΥΡΟΚΟΠΟΥΣΑΝ ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΟΛΟΕΝΑ ΚΑΙ ΦΟΒΕΡΩΤΕΡΑ ΡΗΓΜΑΤΑ... ΚΑΙ ΤΡΕΙΣ ΝΥΧΤΕΣ ΚΑΤΑ ΣΕΙΡΑ, ΣΤΙΣ 26, 27 καὶ 28 ΜΑΪΟΥ, ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΚΑΙ ΤΑ ΠΛΟΙΑ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ, ΑΣΤΡΑΦΤΑΝ ΑΠΟ ΦΩΤΑΨΙΕΣ ΚΙ' ΑΝΤΙΛΑΛΟΥΣΑΝ ΑΠ' ΤΙΣ ΚΡΑΥΓΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΙΑΧΕΣ. Ο ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ ΕΤΟΙΜΑΖΕ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΕΦΟΔΟ....

"Ας ακούσωμε τί μᾶς μηνᾶ ὁ Σουλτάνος. Λέγε, Ἰσμαήλ Χάμζα!

Γνώρισε ὅτι ἐτοιμάσθηκαν τὰ πάντα γιὰ τὴ γενικὴ ἔφοδο. Τί λέγεις; Φεύγεις ἀπὸ τὴν πόλιν μὲ τοὺς ἄρχοντες ὅλους καὶ τ' ἀγαθὰ σὰς νὰ ζήσετε ἡσυχοὶ ὅπου θέλετε;

Ἐξακολούθησε, κήρυκα...

....ἡ ἐπιμένεις στὴν ἀντίσταση, ὅποτε ἡ Πόλις θὰ γίνῃ σκόνη κι' ἐσεῖς θὰ πεθάνετε ὅλοι κι' οἱ κάτοικοι θὰ διασπαροῦν αἰχμάλωτοι σ' ὅλη τὴ γῆ;

ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΜΙΚΡΗ ΣΥΣΚΕΨΗ, ΝΑ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΠΟΥ ΕΣΤΑΛΗ ΣΤΟ ΣΟΥΛΤΑΝΟ:

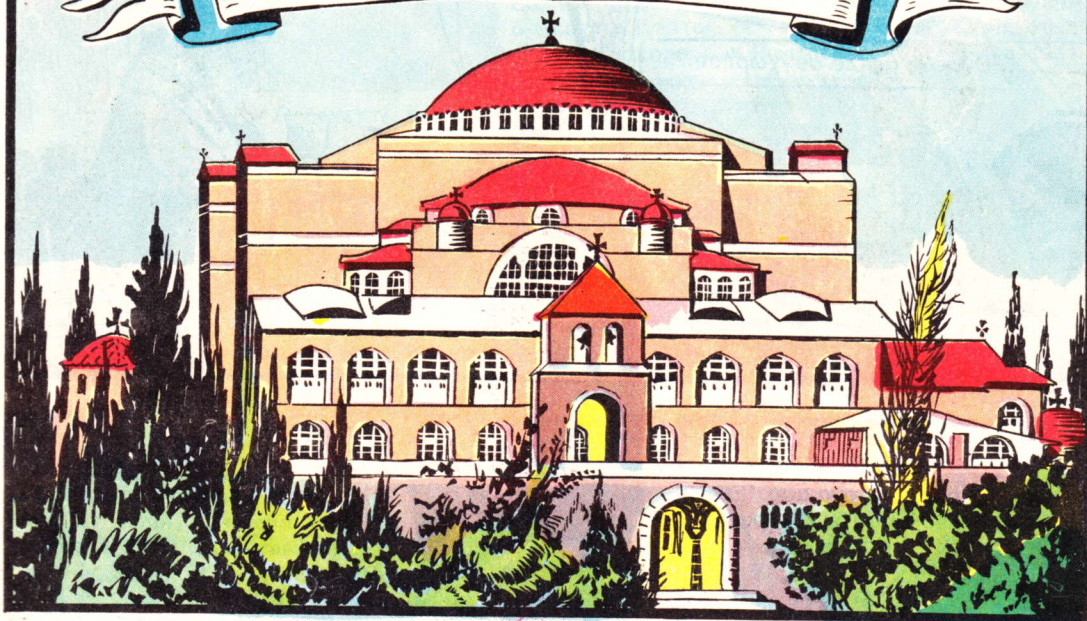
Ἄν θεῖς νὰ ἔχῃς μαζί
μας εἰρήνην ὅπως οἱ
κράτεις σοῦ, τῷ θεῷ χάρις!
Ὅλα πού εἰς τὴν γῆν καὶ τὰ φρού-
ρες, ὅρισε φρόνιμα καὶ ἡρώα-
δυναμὴν μᾶς καὶ εἰρήνην.
Τὸ δὲ τὴν πόλιν σοὶ δοῦναι
οὐκ ἐμὸν ἐστὶν οὐτ' ἄλλου τῶν
κατοικούντων ἐνταῦθα.
Κοινὴ γὰρ γνώμη πάντες αὐτο-
προαιρέτως ἀποθανούμεν, μὴ
φειδόμενοι τῆς ζωῆς ἡμῶν.
Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος:+

ΗΤΑΝ ΠΙΑ ΦΑΝΕΡΟ ΠΩΣ Η ΓΕ-
ΝΙΚΗ ΕΦΟΔΟΣ ΘΑ ΓΙΝΟΤΑΝ Ε-
ΚΕΙΝΗ ΤΗ ΝΥΧΤΑ. Ο ΒΑΣΙΛΕΑΣ
ΓΙΑ ΝΑ ΤΟΝΩΣΗ ΤΟ ΦΡΟΝΗΜΑ
ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΕΙΠΕ ΣΤΟΥΣ ΑΡΧΙΕ-
ΡΕΙΣ, ΙΕΡΕΙΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΟΥΣ
ΝΑ ΠΑΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ
ΤΗΝ ΟΔΗΓΗΤΡΙΑ ΚΑΙ ΝΑ ΚΑ-
ΜΟΥΝ ΛΙΤΑΝΕΙΑ ΣΤΑ ΤΕΙΧΗ.
ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ ΟΛΟΣ Ο ΛΑΟΣ
ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕ ΤΗ ΛΙΤΑΝΕΙΑ.

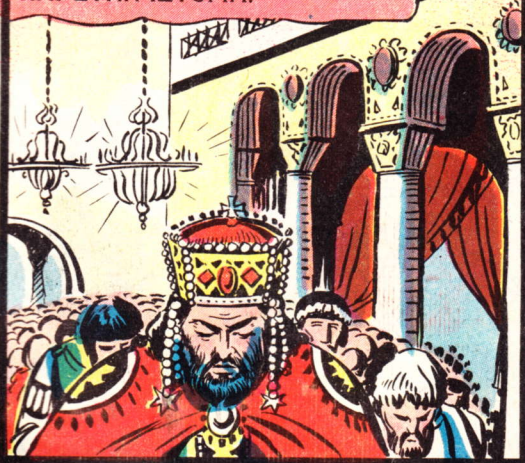
Σῶσον Κύριε τὸν λαόν σου.

Σημαίνει ο Θεός, σημαίνει η γη, σημαίνουν τὰ ἐπουράνια,
Σημαίνει κι' ἡ Ἀγία Σοφία, τὸ μέγα μοναστήρι
μὲ τετρακόσια σήμαντρα κι' ἐξήντα δυὸ καμπάνες.
Κάθε καμπάνα καὶ παπάς, κάθε παπάς καὶ υἱάκος

ΕΝΑ ΑΜΕΤΡΗΤΟ ΠΛΗΘΟΣ
ΠΛΗΜΜΥΡΙΣΕ ΑΞΑΦΝΑ ΤΗ ΜΕ-
ΓΑΛΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Ο ΒΑΣΙΛΕΑΣ,
Ο ΚΛΗΡΟΣ, ΟΙ ΑΥΛΙΚΟΙ, Ο ΛΑ-
ΟΣ, ΓΟΝΑΤΙΖΟΥΝ ΓΙΑ ΤΕΛΕΥ-
ΤΑΙΑ ΦΟΡΑ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΟ ΘΟΛΟ. ΕΝΑ
ΕΘΝΟΣ ΠΑΝΑΡΧΑΙΟ ΚΑΙ ΤΡΙΣ-
ΕΝΔΟΞΟ, ΕΜΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ ΤΗ
ΣΤΕΡΝΗ ΑΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟ ΘΕΟ
ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ.

Ψάλλει ζερβά ὁ Βασιλιάς, δεξιὰ
ὁ Πα' ριάρχης
κι' ἀπ' τὴν πολλὴ τὴ ψαλμουδιὰ
ἐσειόνταν οἱ κολῶνες.
Νὰ μποῦνε στὸ Χερουβικὸ καὶ νά-
βγῃ ὁ Βασιλέας.
Φωνὴ τοὺς ἦρθε ἐξ οὐρανοῦ κι'
ἀπ' ἀρχαγγέλου στόμα.

Πάψετε τὸ Χερουβικὸ κι' ἄς χα-
μηλώσουν τ' ἅγια.
Παπάδες πάρτε τὰ ἱερά καὶ σεῖς
κεριά σβυστήτε,
γιατὶ εἶναι θέλημα Θεοῦ, ἡ Πόλη
νὰ τουρκέψῃ.

ΜΕ ΤΗ ΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑ ΠΙΑ ΠΩΣ
ΟΛΑ ΧΑΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΜΕ-
ΥΕΙ ΠΑΡΑ Ο ΤΙΜΗΜΕΝΟΣ ΘΑ-
ΝΑΤΟΣ, Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑ-
ΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΠΡΟΒΑΙΝΕΙ ΠΡΟΣ
ΤΗΝ ΩΡΑΙΑ ΠΥΛΗ.

Ὁ Θεός ἄς Σέ συγχωρήσῃ.

Χριστιανοί, συγχωρήστε τὶς ἁμαρ-
τίες μου καὶ ὁ Θεός νά συγχω-
ρήσῃ τὶς δικές σας.

Μεταλαμβάνει ὁ
δούλος τοῦ Θεοῦ
Κωνσταντῖνος.

Καὶ ἀπὸ ξύλο καὶ ἀπὸ πέτρα νά
ἦταν ὁ ἄνθρωπος, δὲ θά μπορού-
σε νά μὴ θρηνήσῃ αὐτὴ τὴν ὥρα.

Καὶ τώρα στὰ τείχη, Φραντζῆ. Νά
ρίξουμε σ' ὅλα μιά τελευταία μα-
τιά. Πᾶμε μόνοι οἱ δύο μας. Ἔτσι
δὲ θέλησες; Νᾶμαστε ἀχώριστοι
ὡς τὸ τέλος;

...ὦ, νά φιλήσω τὰ πόδια σου,
Δέσποτα, γι' αὐτὴ τὴν τιμὴ π'
ἀξιώνεις τὸν δούλο σου: Νά πε-
θάνῃ κοντά σου.

Λέει πὼς αὐτὸ γίνεται ὅλη νύχτα.
Φέρνουν κοντὰ στὸ χαντάκι τὰ
μηχανήματα. Κι' ἀπ' τὴ θάλασσα
ἴδια ταραχή. Ἐτοιμάζουμε τὴν
ἐπίθεση, φαίνεται.

Φύλακες,
γρηγορεῖτε!

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ ΕΦ-
ΤΑΣΑΝ ΣΤΗΝ ΠΥΛΗ ΤΗΣ ΚΑ-
ΛΙΓΑΡΙΑΣ.

Ὅλοι εἶναι στὴ θέση τους, Βασι-
λιά μου. Γύρισες σ' ὅλες τὶς πύ-
λες, ἐπιθεώρησες κάθε ἐπαλξή,
κάθε προμαχώνα. Πᾶμε ν' ἀνα-
παυθῆς λίγο.

Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἐπίθεση θάχωμε
ὅλο τὸν καιρὸ γιὰ ἀνάπαυση, φι-
λε μου. Μὰ τί θόρυβος εἶναι αὐ-
τός, τί βουή;

Θάρρος, φίλε μου. Ὁ Θεός πολε-
μᾷ μαζί μας κι' ἂν εἶναι δικό του
θέλημα νά πεθάνουμε, ἄς τιμήσου-
με τὴ βουλή Του.

Νά πεθάνω χίλιες φορές, Βασιλιά
μου, ὅταν ἐσύ πολεμᾷς καὶ πεθαί-
νεις γιὰ ὅλο τὸ ἔθνος.

ΟΙ ΔΥΟ ΤΡΑΓΙΚΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΕΣ ΤΕΛΕΙΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΠΟΥ ΚΟΙΜΟΤΑΝ ΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΥΠΝΟ ΤΗΣ. ΕΙΧΕ ΛΑΛΗΣΕΙ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΟΡΝΙΘΙ ΟΤΑΝ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΒΡΟΝΤΕΡΑ ΣΑΛΠΙΣΜΑΤΑ.

Μνήσθητι Κύριε! Ήρθεν ἡ ὥρα! Πᾶμε, γενναίε μου φίλε, νὰ σκοτωθοῦμε.

Γιὰ νὰ ζήσῃ τὸ Γένος!

ΤΡΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΑΠΟ ΠΕΝΗΝΤΑ ΧΙΛΙΑΔΕΣ Ἡ ΚΑΘΕ ΜΙΑ ΠΕΣΑΝΕ ΠΑΝΩ ΣΤΟΥΣ ΕΞΑΝΤΛΗΜΕΝΟΥΣ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ. Ο ΝΕΑΡΟΣ ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ, ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΧΑΝΤΑΚΙ, ΕΔΙΝΕ ΘΑΡΡΟΣ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΕΣ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ.

Ἐμπρός γενναῖοι μου, λίγο ἀκόμα κι' ἡ πλουσιώτερη πόλη τῆς οἰκουμένης εἶναι δική σας. Τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες θάχετε τὸ ἐλεύθερο νὰ κουρσέψετε τὰ πλούτη τῆς, νὰ καίτε, νὰ σφάζετε, νὰ σκλαβώνετε ὅποιον σὰς ἀρέσει.

Ἰσαλάα: Θάνατος στοὺς γκισούρηδες. Ἰσταμπούλ!

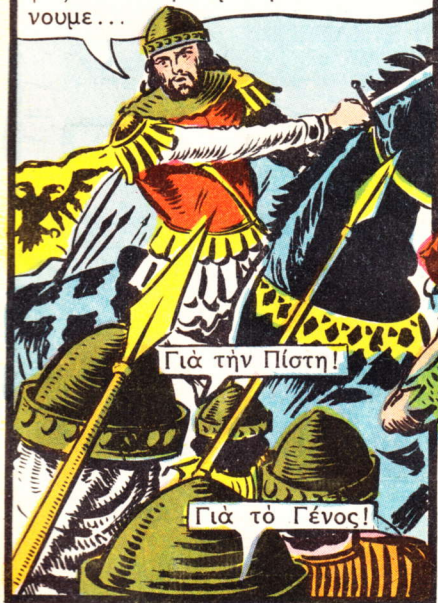

ΜΕ ΦΟΡΕΣΙΑ ΑΠΛΟΥ ΚΑΒΑΛΑΡΗ, ΧΩΡΙΣ ΤΑ ΒΑΣΙΛΙΚΑ ΤΟΥ ΔΙΑΣΗΜΑ, Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ ΕΤΟΙΜΟΣ, ΜΕ ΤΟ ΞΙΦΟΣ ΣΤΟ ΧΕΡΙ, ΛΕΕΙ ΓΙΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΟΡΑ ΣΤΟΥΣ ΠΙΣΤΟΥΣ ΤΟΥ:

Δέν πολεμοῦμε γιὰ πλούτη καὶ λάφυρα ἐμεῖς. Πολεμοῦμε γιὰ τοῦ Χριστοῦ μας τὴν πίστη καὶ τῆς Πατρίδας τὴ λευτεριά. Ἐμπρός, ἀντρειωμένοι μου σύντροφοι, νὰ νικήσουμε ἢ νὰ πεθάνουμε...

Γιὰ τὴν Πίστη!

Γιὰ τὸ Γένος!

ΟΙ ΔΥΟ ΠΡΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΧΥΜΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΟΥ ΛΥΚΟΥ, ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ. ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΝ Ν' ΑΝΕΒΟΥΝ ΣΤΑ ΤΕΙΧΗ, ΝΑ ΜΠΟΥΝ ΑΠ' ΤΑ ΡΗΓΜΑΤΑ. ΜΑ ΟΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ, ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΤΑ ΜΑΝΙΑΣΜΕΝΑ ΛΙΟΝΤΑΡΙΑ, ΑΝΑΧΑΙΤΙΖΟΥΝ ΓΙΑ ΛΙΓΟ ΤΗΝ ΟΡΜΗ ΤΟΥΣ.

ΜΑ ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΤΑΓΜΑ, ΟΛΟ ΓΕ-
ΝΙΤΣΑΡΟΙ, ΚΑΤΟΡΘΩΝΕΙ ΝΑ
ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟ ΤΕΙΧΟΣ. Ο
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΕΠΕΙ ΤΙΣ
ΣΗΜΑΙΕΣ ΤΟΥΣ ΠΟΥ ΚΑΡΦΩ-
ΘΗΚΑΝ ΚΙΟΛΑΣ ΣΕ ΜΕΡΙΚΟΥΣ
ΠΥΡΓΟΥΣ. ΚΕΝΤΑ Τ' ΑΛΟΓΟ
ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΡΕΧΕΙ ΝΑ ΦΡΑΣΗ ΜΕ
ΤΟ ΚΟΡΜΙ ΤΟΥ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ.
ΤΟ ΣΠΑΘΙ ΤΟΥ ΘΕΡΙΖΕΙ, ΤΟ ΑΙ-
ΜΑ ΒΡΕΧΕΙ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΤΟΥ....
ΤΡΙΓΥΡΩ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥΝ ΜΕ
ΜΕΓΑΛΗ ΑΝΔΡΕΙΑ, Ο ΦΡΑΓΚΙ-
ΣΚΟΣ ΤΟΤΙΑΗΝΟΣ, Ο ΘΕΟΦΙ-
ΛΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ, Ο ΔΑΛ-
ΜΑΤΗΣ ΚΙ' Ο ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΗΣ.

«Γύρω πολλοί βασιλικοί, μὰ ὁ
Βασιλιάς εἶν' ἕνας.
Στ' ἄλογο ἀπάνω ἀσύγκριτος καὶ
σάν τὸν Ἄρη ὠραῖος,
κι' ὅλο σὰ ν' ἀγωνίζεται μὲ τ' ἄτι
νὰ πετάξῃ
χίλιων δρόμων ἱδρωτὰς σταλά-
ζει ἀπ' τὸ κορμί του,
χίλιων πολέμων οἱ φωτιές μέσ' τὴς
ματιές του καΐνε.
Καὶ μέσα στὴν καρδιά του κλεῖ
τὴν ἴδια τὴν Ἑλλάδα

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

Συστρατιῶται, ἀδελφοί, δική μας
ἡ νίκη... Ἀλλοίμονο, ποῦ πᾶς Ἰου-
στινιάνη;

Πληγώθηκες ἀδελφέ; ὦ, ὑπόμει-
νε λίγο ἀκόμα... Μείνε μαζί μας,
ὅπως ὠρκίστηκες,...

Ἀλλοίμονο, ἡ φυγή του θὰ παρα-
κινήσῃ πολλοὺς νὰ κάμουν τὸ
ἴδιο.

ΗΤΑΝ ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΠΥΛΗ ΥΠΟ-
ΓΕΙΑ ΣΤΟ ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ
ΤΕΙΧΟΥΣ. ΤΗΝ ΑΝΟΙΞΑΝ ΛΙΓΕΣ
ΜΕΡΕΣ ΠΡΟΤΗΤΕΡΑ ΓΙΑ ΝΑ
ΚΑΜΟΥΝ ΕΞΟΔΟ ΝΑ ΧΤΥΠΗ-
ΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΙΟΥΣ. ΚΑ-
ΘΩΣ ΗΤΑΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΗ ΕΙ-
ΧΑΝ ΞΕΧΑΣΕΙ ΝΑ ΤΗΝ ΞΑΝΑ-
ΚΛΕΙΣΟΥΝ.

Ἡ Κερκόπορτα εἶναι ἀνοιχτή!..
Οἱ Τοῦρκοι μᾶς κύκλωσαν.

Χτυπάτε γενναῖοι μου!

Ἀλλοίμονο! Πλησιάζει τὸ τέλος.
Μείναμε ἐλάχιστοι....

ΚΙ' ΕΚΕΙ ΠΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥΣΕ
ΘΕΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΦΥ-
ΛΟΥΣ, ΟΠΩΣ Ο ΣΑΜΨΩΝ, ΑΝ-
ΤΙΚΡΥΣΕ ΑΞΑΦΝΑ ΤΙΣ ΣΗΜΑΙ-
ΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΗΜΙΣΕΛΗΝΟ ΝΑ
ΚΥΜΑΤΙΖΟΥΝ ΠΑΝΤΟΥ. ΓΥΡΙΣΕ
ΚΙ' ΕΙΔΕ ΠΩΣ ΗΤΑΝ ΜΟΝΑΧΟΣ.

‘Η Πόλη χάθηκε κι’ ἐγὼ ζῶ ἀκό-
μα; Δὲ βρίσκεται ἕνας χριστια-
νὸς νὰ πάρῃ τὴν κεφαλὴ μου;

ΕΠΕΣΕ Η ΠΟΛΗ; Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ; ΤΕΤΟΙΑ ΣΥΜ-
ΦΟΡΑ Ο ΛΑΟΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΣΕ
ΝΑ ΠΙΣΤΕΥΗ. ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΕ ΤΗΝ
ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ ΣΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ
ΚΑΙ ΣΤΟ ΘΡΥΛΟ.

Πῆραν τὴν Πόλη, πῆραν τὴν!

‘Αδύνατο! Μόνο ἂν τὰ τηγανι-
σμένα αὐτὰ ψάρια πεταχτοῦν
ζωντανὰ στὴ λίμνη θὰ τὸ πι-
στέψω....

‘Αλλοίμονο. Εἶναι ἀλήθεια λοι-
πὸν;

ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ, ΛΕΝΕ,
ΤΑ ΜΙΣΟΤΗΓΑΝΙΣΜΕΝΑ ΚΑΙ
ΖΩΝΤΑΝΑ ΑΥΤΑ ΨΑΡΙΑ ΚΟΛΥ-
ΜΠΟΥΝΕ ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ ΤΟΥ ΜΠΑΛΟΥΚΛΙ.

ΚΙ' Η ΤΡΟΜΕΡΗ ΣΦΑΓΗ ΑΡΧΙΣΕ.
ΚΟΥΡΑΣΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΚΕ-
ΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΡΠΑΓΗ, ΜΠΗ-
ΚΑΝ ΣΤΟ «ΜΕΓΑΛΟ ΜΟΝΑΣΤΗ-
ΡΙ» ΟΠΟΥ ΕΙΧΕ ΚΑΤΑΦΥΓΕΙ Ο
ΤΡΟΜΑΓΜΕΝΟΣ ΛΑΟΣ. ΚΛΕΙ-
ΣΜΕΝΕΣ ΗΤΑΝ ΟΙ ΜΠΡΟΥΝΤΖΙ-
ΝΕΣ ΠΟΡΤΕΣ ΜΑ ΕΠΕΣΑΝ Ε-
ΠΑΝΩ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΣΠΑΣΑΝ.
ΡΙΧΤΗΚΑΝ ΣΤΟΥΣ ΑΟΠΛΟΥΣ
ΚΙ' ΑΡΧΙΣΑΝ ΝΑ ΤΟΥΣ ΔΕΝΟΥΝ,
ΝΑ ΤΟΥΣ ΧΤΥΠΟΥΝ, ΝΑ ΤΟΥΣ
ΣΦΑΖΟΥΝ. ΑΛΛΟΙ ΓΥΜΝΩΝΑΝ
ΤΟ ΝΑΟ ΑΠ' ΤΟΥΣ ΘΗΣΑΥΡΟΥΣ
ΤΟΥ ΚΙ' ΑΛΛΟΙ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΑΝ
ΤΑ ΠΟΛΥΧΡΩΜΑ ΜΑΡΜΑΡΑ.

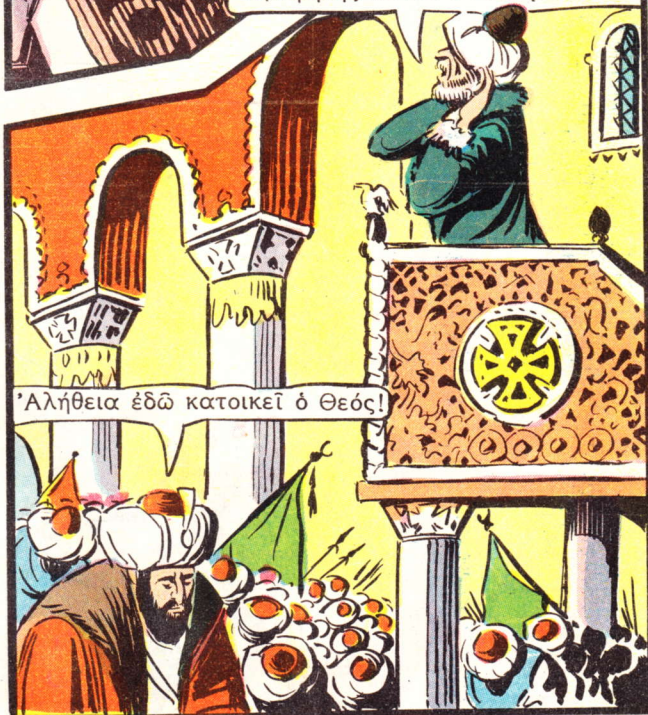
ΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ Η-
ΜΕΡΑΣ Ο ΜΩΑΜΕΘ ΕΦΤΑΣΕ
ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ ΜΕ ΦΑΝΤΑ-
ΧΤΕΡΗ ΣΥΝΟΔΕΙΑ.

Γιατί καταστρέφεις αυτό το πλα-
κόστρωτο; Τί σοῦ φταίει;

Γιατί εἶναι Ναός τῶν ἀπίστων!
Κι' ἐγώ εἶμαι πιστός στὸν 'Αλ-
λάχ!

Λά 'Αλλάχου
'Ἰλλ-Ἀλλάχ. Εἰς Θεός καὶ
Προφήτης αὐτοῦ ὁ Μωάμεθ.

'Αλήθεια ἐδῶ κατοικεῖ ὁ Θεός!

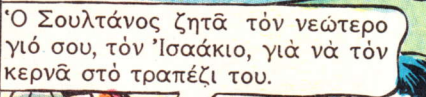
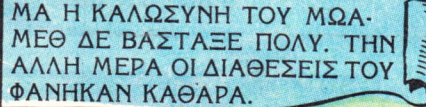
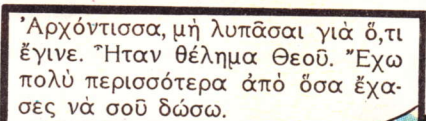
Χαμένα κορμιά! Δέ σᾶς φτάνει
τὸ πλιάτσικο κι' οἱ ἀνθρώποι πού
πῆρατε σκλάβους; Τὰ κτίρια εἴ-
ναι δικά μου...

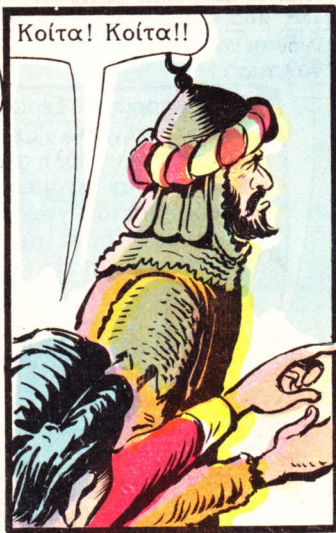

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΡΧΟΝ-
ΤΕΣ ΜΟΝΟ Ο ΛΟΥΚΑΣ ΝΟΤΑ-
ΡΑΣ ΕΜΕΝΕ ΖΩΝΤΑΝΟΣ. ΤΟΝ
ΕΠΙΑΣΑΝ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ Υ-
ΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΜΙΚΡΗ ΑΝΤΙΣΤΑ-
ΣΗ. ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΜΕΡΑ Ο ΜΩΑ-
ΜΕΘ ΠΗΓΕ ΝΑ ΤΟΝ ΕΠΙΣΚΕ-
ΦΘΗ.

Λουκά Νοταρά. Χαίρομαι πού
ζεῖς. Θά σέ διορίσω Βαλεσσή στή
Σταμπούλ καί θά σέ γεμίσω τι-
μές καί ἀξιώματα...

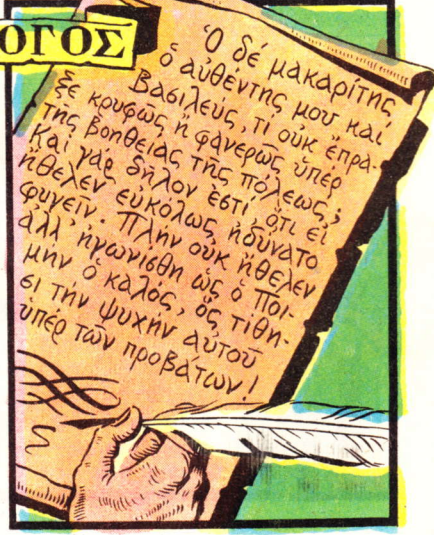

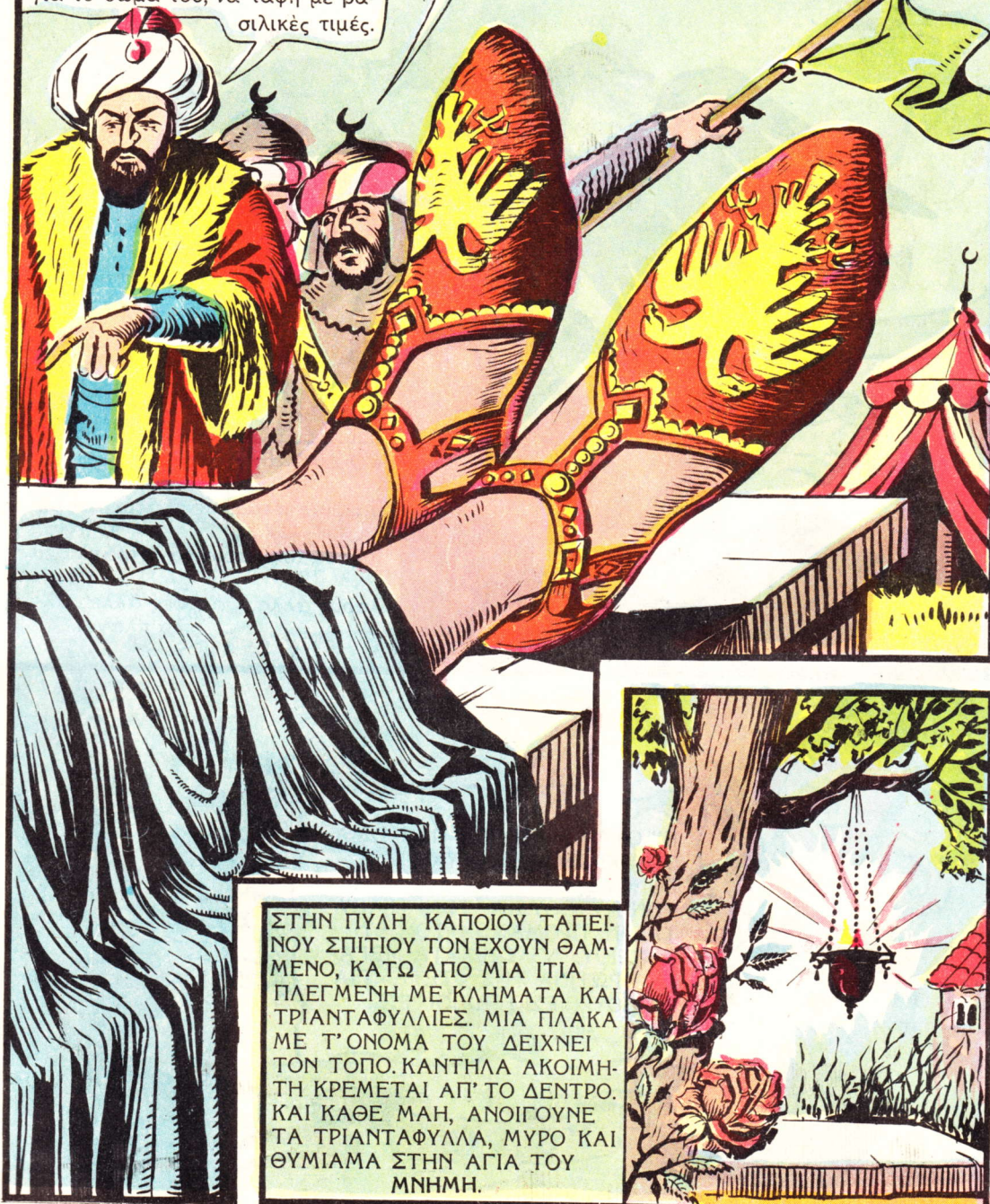
Πῶς νὰ τό θυμηθῶ καί νὰ μή ραγίσῃ ἡ καρδιά μου... Ποῦ νάβρουν τὰ στερεμένα μου μάτια τὰ δάκρυα γιά νὰ κλάψουν!... "Ἐπесαν ὅλοι... 'Ο Νοταράς, μέ τούς δυό μεγάλους του γιούς, ἀποκεφαλίστηκε... Μόνο ὁ 'Ισαάκιος γλύτωσε καί πῆγε στήν 'Ιταλία, ὅπου βρισκόταν ἡ "Αννα, ἡ ἀδελφή του. 'Ο 'Ιουστινιάνης πέθανε ἀπό τήν πληγή του κι' ἐγώ σύρθηκα σκλάβος... Κι' ὁ Βασιλιάς μου!...

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

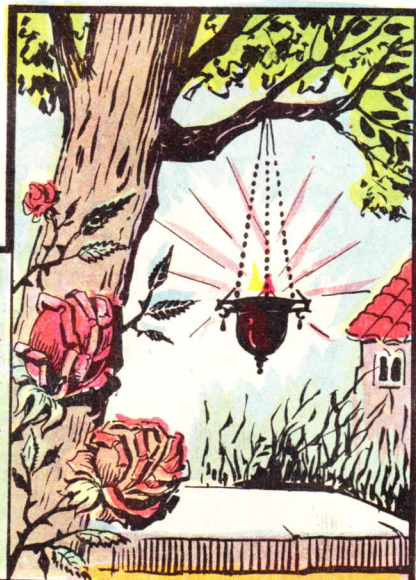

ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΜΕΡΑ, ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΑ ΠΤΩΜΑΤΑ, ΒΡΗΚΑΝ ΤΟΝ Τόν βρήκαμε, πολυχρονεμένε. Έκείνος είναι. Μᾶς τὸ εἶπαν οἱ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΠΟΥ ΤὸΝ ΕἶΔΑΝ. ΝΕΚΡΟ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟ-ΛΟΓΟΥ.

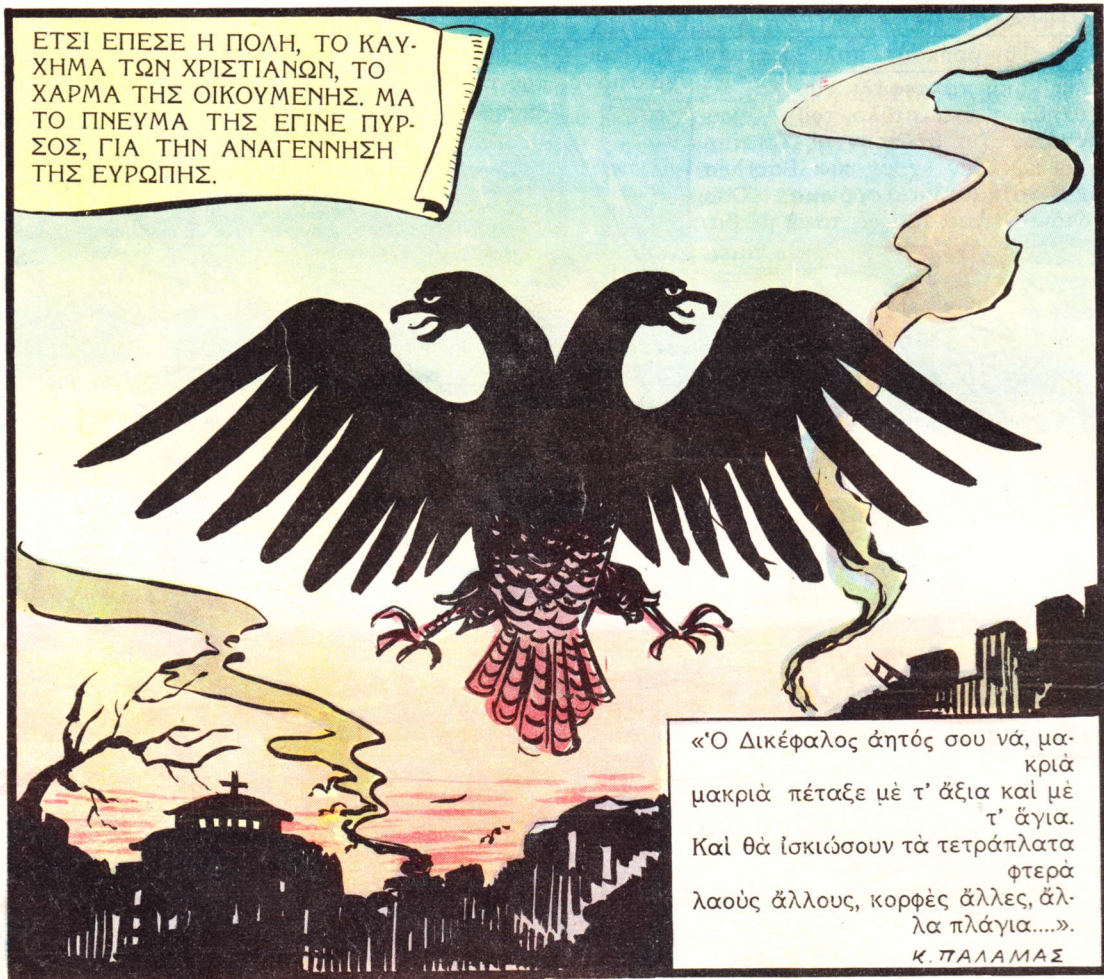
Νά κοπῇ τὸ κεφάλι του καὶ νά στηθῇ σ' ἓνα στῦλο τοῦ Αὐγουσταίου. Νά βλέπουν οἱ Χριστιανοὶ πὼς δὲν ἔχουν πιά Βασιλέα καὶ νά κάθωνται φρόνιμα... Ὅσο γιὰ τὸ σῶμα του, νά ταφῇ μὲ βασιλικές τιμές.

ΣΤΗΝ ΠΥΛΗ ΚΑΠΟΙΟΥ ΤΑΠΕΙ-
ΝΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΤΟΝ ΕΧΟΥΝ ΘΑΜ-
ΜΕΝΟ, ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΜΙΑ ΙΤΙΑ
ΠΛΕΓΜΕΝΗ ΜΕ ΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΕΣ. ΜΙΑ ΠΛΑΚΑ
ΜΕ Τ' ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΔΕΙΧΝΕΙ
ΤΟΝ ΤΟΠΟ. ΚΑΝΤΗΛΑ ΑΚΟΙΜΗ-
ΤΗ ΚΡΕΜΕΤΑΙ ΑΠ' ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ.
ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΜΑΗ, ΑΝΟΙΓΟΥΝΕ
ΤΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ, ΜΥΡΟ ΚΑΙ
ΘΥΜΙΑΜΑ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΤΟΥ
ΜΝΗΜΗ.

ΕΤΣΙ ΕΠΕΣΕ Η ΠΟΛΗ, ΤΟ ΚΑΥ-
ΧΗΜΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ, ΤΟ
ΧΑΡΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΣ. ΜΑ
ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΕΓΙΝΕ ΠΥΡ-
ΣΟΣ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

«Ο Δικέφαλος ἀητός σου νά, μα-
κριά πέταξε με τ' ἄξια καὶ με
τ' ἅγια.
Καὶ θὰ ἰσκιώσουν τὰ τετράπλατα
φτερά
λαοὺς ἄλλους, κορφές ἄλλες, ἄλ-
λα πλάγια...».

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΚΙ' ΟΤΑΝ ΗΡΘΕ ΤΟ ΠΛΗΡΩΜΑ
ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ, Η ΨΥΧΗ ΤΟΥ
ΕΘΝΟΥΣ, ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΣΩΘΗ ΜΕ
ΤΗΝ ΑΥΤΟΘΥΣΙΑ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥ-
ΤΑΙΩΝ ΠΡΟΜΑΧΩΝ ΤΟΥ ΒΥ-
ΖΑΝΤΙΟΥ, ΑΠΛΩΣΕ «ΤΑ ΜΕΓΑ-
ΛΑ ΠΡΩΤΙΝΑ ΤΗΣ ΦΤΕΡΑ» ΓΙΑ
ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΕΣ ΕΠΟΠΟΙΪΕΣ.

ΤΕΛΟΣ

ΚΛΑΣΣΙΚΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ

(ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ - ΟΙ ΩΡΑΙΟΤΕΡΕΣ ΕΛΛΗΝ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ)

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΘΑΝΑΤΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ :

ΟΜΗΡΟΣ, ΣΟΦΟΚΛΗΣ, ΜΠΕΡΝΑΡ ΣΩ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΟΥΜΑΣ, ΣΕΡ ΟΥΛΑΤΕΡ
ΣΚΟΤΤ, ΤΖΕΙ ΜΕ ΦΕΝ ΚΟΥΠΠΕΡ, ΟΥΓΙΛΙΑΜ ΣΑΙΞΠΗΡ, ΤΖΑΚ ΛΟΝΤΟΝ, Γ.
ΟΥΕΛΣ, ΦΡΑΝΣΙΣ ΠΑΡΚΜΑΝ, ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΜΑΡΡΥΑΤ, ΙΟΥΛΙΟΣ ΒΕΡΝ,
ΚΑΡΟΛΟΣ ΝΤΙΚΕΝΣ, ΚΙΠΠΑΓΚ, ΡΕΜΑΡΚ, ΖΟΛΑ, ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΚΩ, ΔΑΝΙΗΛ
ΔΕΦΟΕ, ΜΑΡΚ ΤΟΥΑΙΝ, ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΧΟΟΥΠ, ΚΑΡΟΛΟΣ ΚΙΓΚΣΛΥ, ΙΩΝΑΘΑΝ
ΣΟΥΪΦΤ, ΕΛΓΑΡ ΑΛΛΑΝ ΠΟΕ, ΧΑΡ. ΜΠΗΤΣΕΡ ΣΤΟΥΟΥ, ΟΥΑΣΙΚΤΩΝ ΗΡΒΙΚ,
ΜΙΚΟΥΕΛ ΘΕΡΒΑΝΤΕΣ, ΡΟΜΠΕΡΤ ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ, ΑΡΘΟΥΡ ΚΟΝΑΝ ΝΤΟ Υ Δ,
Ν. ΓΚΟΓΚΟΛ, ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΠΑΞΑΝ, ΡΙΧ ΧΕΝΡΥ ΝΤΕ Ι ΝΑ, ΟΥΓΙΛΙΑΜ ΚΟΛΛΙΝΣ,
ΡΙΧΑΡΔΟΣ ΜΠΑΛΚΜΩΡ, ΧΕΡΜΑΝ ΜΕΛΑΒΙΑ, ΜΑΙΡΗ ΣΕΛΛΥ, ΙΩΝΑΘΑΝ ΟΥΗΣ,
ΕΔ. ΜΠΑΛΟΥΕΡ - ΛΥΤΤΟΝ, ΚΑΡΛΟΤΤΑ ΜΠΡΟΝΤΕ, ΝΑΘΑΝΑΗΛ ΧΩΘΟΡΝ,
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΛΙΟΤ, ΧΕΝΡΥ ΛΟΓΦΕΛΛΑ, ΕΜΙΛΥ ΜΠΡΟΝΤΕ, ΑΝΝΑ ΣΙΟΥΕΛ,
ΜΠΡΕΤ ΧΑΡΤ, ΕΔΟΥΑΡ. ΕΒΕΡΕΤ ΧΕΙΓΑ, ΚΑΡΟΛΟΣ ΡΗΝΤ, ΤΖΕΙ Ν ΠΟΡΤΕΡ,
ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΣΥΗ, ΤΟΜΑΣ ΧΙΟΥΣ, ΛΟΥΙΣ ΚΑΡΟΛ, ΣΙΕΓΚΕΒΙΤΣ - Κ.Α.Π.

ΘΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΟΥΝ :

ΦΙΛΗΜΟΝΑΣ ΚΑΙ ΒΑΥΚΗ
ΜΟΓΛΗΣ
ΒΑΤΕΡΛΩ
ΠΠΟΛΥΤΟΣ
ΑΠ' ΤΗ ΓΗ ΣΤΗ ΣΕΛΙΝΗ
ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ

ΕΧΟΥΝ ΕΚΔΟΘΗ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ :

1) 194. Οι 'Αθλιοι	48) 239. 'Ομήρου 'Ιλιάς	97. Αναζητώντας τόν Λίβινγκστον	163. Διά πυρός και σιδήρου
2) 241. 'Ολίβερ Τουίστ	49. 'Ο Ροβινσών Κροϋσος	98. Διπλή 'Επιτυχία	165. 'Ο άνθρωπος από τη Βιρτζίνια
3. Νήσος τών Θησαυρών	50. Μετά είκοσι έτη	99. Τό Σήμα τού Θάρου	167. 'Ο πειρατής Λατίφ
4) Β. 'Η Καλέβα τού Μπάμπια
Θωμά	51. 'Ο Πιλότος	100) 152) 246. Τό Χάνι τής Γραβιάς	168. Οιδίπους Τόραντος
5) 195. Ρομπέν τών Δασών	52. 'Ο Δόκιμος 'Ηζυ	101. 'Ο ελαφρόμυλος Ουίλσον	169. Πάνω σ' έναν κομήτη
6. 'Η Παναγία τών Παρισίων	53. Λεωφόρος 'Ορεγκον	102. Τό Αυκόσκυλο	171. Μέ τó ξίφος νικητής
7. 'Ιούλιος Καίσαρ	54. 'Ο Θαλασσολόκος	103) 245. 'Ο 'Αρχηγός τών Τυφε-
κιστών	172. Στά Ράντζα τής Νεβάδας
8. Πρίγκιπ και Φτωχός	55) 235. 'Ο Κολοκοτρώνης	104) 249. 'Ιχνηλάτης	173. 'Ορφέας και Εύροδίκη
9) 256. Μιχαήλ Στρογκόφ	56. 'Αμλετ	105) 154) 231. 'Ο Μέγας 'Αλέξανδρος	174. 'Η Κρίσις
10. Τά ταξίδια τού Γκιούλλιβερ	57. 'Υπό δύο σημαίας	106. 'Ασπροδόνη	175. 'Η Πανδώρα
11. Τό Σιδηρούν Προσώπειον	58. 'Ο άνθρωπος πού γελά	107) 262. 'Η Καταιγίδα	176. Σκηές τού δάσους
12. Δόν Κιχότης	59. 'Ιστορίες τής Δύσεως	108. Ρόμπ-Ρού	177. 'Η Μπουμπουλίνα
13. Τόμ Σόγιερ	60) Β. Κωνσταντίνος Παλαιολόγος	109. Στρατιώτες τής Τύχης	178. Μπέν Χούρ
14. 'Ο Γίγας τού Κόσμου σέ
80 ήμέρες	61. 'Ο 'Ελαφοκνητός	110) 199. 'Ο τολμηρός Μπίλ Χίκοκ	179) 257. 'Αντιγόνη
15. 'Η 'Αλίκη στή Χώρα τών
Θαυμάτων	62. Τό λιβάδι	111) 187. Ρήγας Φεραίος	181. 'Ο 'Ανδροκλής και τó λιοντάρι
16. Τζέιν 'Εθρ	63. Τά μυστήρια τών Παρισίων	112) 183. Ναυτική 'Ανταρσία	182. 'Ο Τελευταίος τών Μοικανών
17. Οι Τρείς Σωματοφύλακες	64. 'Ιβανός	113. Δάιμονες τών Κυμάτων	184. Μόμπυ Ντίκ
18. Μάρκο Πόλο	65. 'Ο Δρ. Τζέκυλ και ό κ. Χάιντ	114. Κίτ Κάρσον	185. Αίμητρα και Περασφόνη
19. 'Ιωάννα Ντ' 'Αρχ	66) 160) 224. 'Ο Θησέας και ό
Μινώταυρος	115) 156. Βασ. Βουλγαροκτόνος	188. 'Η συνωμοσία τού Πόντιου
20. Χριστουγεννιάτικη 'Ιστορία	67. Ντανιέλ Μπουν	116. 'Ερρίκος ό τρίτος	189. Δάμων και Φιντίας
21. 'Η Κυρά τής Λίμνης	68. Οι άραβώδεις τού Μάιλς
Στάντις	117) 186. 'Ο Κόκκινος Πειρατής	191. 'Η κατάκτησις τού Μεξικού
22. 'Ιστορία δύο πόλεων	69. 'Ο Πατριώτης	118. 'Εγκλημα και Τιμωρία	192. 'Ο Λέων τού Βορρά
23. Τό κλεμμένο παιδί	70. Μοναστήρι και Σπίτι	119) 158. 'Αθανάσιος Διάκος	196. 'Ο Καραϊσκάκης
24. Δανιέλ Κόμπερφελντ	71) 162) 229. 'Οδύσσεια	120) 164. 'Ο 'Ερωτόκριτος	197. 'Ο άόρατος άνθρωπος
25. Αιχμάλωτος τής Ζέντα	72. Οι Σκαπανείς	121. 'Ο πόλεμος τών κόσμων	201. Διογένης ό κυνικός
26. Βενιαμίν Φραγκλίνος	73. Γουλιέλμος Τέλλος	122. 'Η μηχανή πού τρέχει μέσα
στά χρόνια	202. Τό σιδερένιο τέρας
27. Σφρανό Ντέ Μπερζεράκ	74. 'Από τη Γη στή Σελήνη	123) Β. Ρωμαίος και 'Ιουλιέττα	203. Οι Συναμώτες
28. 'Ο άνθρωπος χωρίς πατρίδα	75. Μαύρη Τουλίτα	124) 253. 'Ιφιγένεια έν Αλλόδι	204. Τά κυνηγημένα άγρίμια
29. 'Ενας Γιάννης τού Κοννέκτικατ	76. Χώκ Φιν	125. 'Η θυσία τού 'Αβραάμ	205. 'Η τροφή τών Θεών
30. Οι τελευταίες ήμέρες τής
Πομπηίας	77. Κόμης Μοντεχρίστος	126. Βατερώ	206. Παπαφλέσσας
31. Μεγάλες Προσδοκίες	78. Φεργαρόπετρα	127) 234. 'Η μάχη τού Μαθαθόνα	207. 'Αθηναίς - Εδδοκία
32. Τό σπίτι μέ τά έπτά ατώματα	79. Δανιέλ Μπάλφουρ	128) 243. 'Η μάχη στίς Θερμοπόλες	208. Οι Πέρσαι
33. 'Ονειρο θερινής νύχτας	80. Δύο χρόνια στήν πλώρη	129. 'Ο μικρός άγριος	209. 'Ο Διόνυσος
34. Είκοσι χιλιάδες λέγες ένό
τήν θάλασσα	81. Οι περιπέτειες τού Τσελίνι	130) 261. 'Η ναυμαχία τής Σαλαμίνας	210. 'Ο 'Αρχων τού Κόσμου
35. Τά σχολικά χρόνια τού Τόμ
Μπρόουν	82. Σέρλοκ Χόλμς	131. Ταξίδι στό κέντρο τής γής	211. Κλεοπάτρα
36. Σιδερόφρακτοι ίππότες	83) 166. 'Ο 'Ηρακλής	132) 236. 'Ο Μέγας Κωνσταντίνος	212. Αόφος Βήρων
37) 254. 'Ο πάγος τών καταιγίδων	84. Τό μαύρο βέλος	133. Μάκβεθ	213. Ροβήρος ό Κατακτητής
38. Οι έργατα τής Θαλάσσης	85. Τύπη	134. Τό πνεύμα τής μπιτίλιας	214. Αίσωπος
39. Σίλβι Μόρνερ	86) 190. 'Η κόρη τής ζούγκλας	135. Στά μονοπάτια τής Ζούγκλας	215. Τάρας Μπουλιμπα
40. Τό τραγούδι τού Χιαγούαθα	87) 193. Χίλιες και μιá νύχτες	136. Οι Βασιλείς τών 'Ορέων	216. Αθηνά
41. Μυστηριώδης νήσος	88. Προς τη Δύση	137. Οι πρώτοι άνθρωποι στό
Φεργάρι	217. Τό περιδέραιο τής Βασίλισσας
42. Λόρνα Ντουν	89. 'Ο 'Αρχων τού Μπαλλαντρέ	138. Δαβίδ Κρόκετ	218. 'Η Αινειάδα
43. Περσέας και 'Ανδρομέδα	90) 180) 227. Ριχ. ό Λεοντόκαρδος	139. 'Η Πτώσις	219. Μάρκος Μπότσαρης
44. Οικογένεια 'Ελβ. Ροβινσώνων	91. 'Ανάμσα στα θηρία	140) Β0. Οι κατακτήσεις τού Καίσαρος	220. Τίγρεις και προδότες
45. 'Η γυναίκα μέ τά άσπρα	92) 198. Μπούφφαλο Μπίλ	141. Τό σκεπαστό 'Αμάξι	222. 'Ιουστινιανός
46. Μαύρη Καλλονή	93) 221. Κορσικανοί άδελφοί	142. 'Αβραάμ Λίνκολ	223. 'Αγέντης και δούλος
47. Σκωτσέζοι άρχηγοί	94. Ρίπ Βάν Ουέικλ	143. 'Ο Λόρδος Τζιμ	225. Κυνηγοί και γορίλλες
	95) 150) 232. Κανάρης ό Πυρπο-
λητής	144. Τόν καιρό τής Τρομοκρατίας	226. Διγενής 'Ακρίτας
	96) 200. Οι 'Ιππότες τής Στρογ-
γυλής Τραπεζής	145) 250. Φρίξος και 'Ελλά	228. Φαέθων
		146. 'Η σκοτεινή φρεγάτα	230. 'Ο σκύλος μου ό Κροΐσος
		147. 'Επικίνδυνος Πύργος	233. Φάουστ
		148. Κιμ	237. Πικρή θάλασσα
		149. Μόγλης	238. 'Ιφιγένεια στή Ταυρίδα
		150. Οι Θησαυροί τού Σολομώντος	240. Τό δαχτυλίδι τού βασιλιά
		153. Ουδέν νεώτερον από τó Δυτι-
κόν Μέτωπον	242. Μήδεια
		155. Λευκός Λόχος	244. 'Ο χρυσός Σκαραβαίος
		157. Άνθρωποι έναντίον θαλάσσης	247. Πλούτος
		159. Τό νησί Πίτκαιρν	248. Οι περιπέτειες τού Κάπταν
Σήκλετον
		161. 'Ανταρσία στό Μπάουεντ	251. 'Ιάσων και 'Αργοναύτες
			252. Τό στοιχείο τού Κάντερβιλ
			255. Βελλεφερόντης
			258. Τό μυστικό τής Κόμισσας
			259. 'Αλχηστis
			260. Νύχτες τρόμου
			263. 'Ο Προμηθέας
			264. 'Απόλλων
			265. 'Αχιλλέας